

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS
DRAUGIJOS, ISEINA DU KARTU Į ŠAVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusę metų \$1.50. Visur kitur metams \$3.50; pusę metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIŲ BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniška kreipkitės 6 Denison Ave.

Reakcionieriai Jau Bauginasi, Bet Nereikia Nuleisti Rankų ir Pažangiečiams

Kanados reakcionieriai balsiai persigandę, kad per sekančius federalius rinkimus senosios buržuazinės partijos gali pralaimėti. Vienas laikraštis skundžiasi: "Aiškiai numatoma, kad nei viena iš 'senos linijos' partijų neturės užtektinos daugumos, tai yra, tokios daugumos, kurios pakaktų atsverti visų naujų partijų grupių įtaką." Panašių išsireiškimų matyti ir daugiau. O jeigu jie jau pasirodo pačių reakcionierių spaudoje, tai aišku, kad jie jaučia didelį pavojų.

Tačiau nereikia įsivaizdinti, kad pažangiečių laimėjimas jau užtikrintas. Buržuazija nesnaus. Ji ieškos išeities. Kiek dabar atrodo, tai ji užsuka mašiną, kad įbauginti žmones, jog nei vienai senai išmėgintai partijai nesudarant didžiosios, parlamente bus tikra anarchija. Tokiais laikais, kada pasauliui grumoja krizis ir karas, neturėti vienos partijos valdžios, jie sakys, būtų prapultis.

Be to, jie turi ir kitą planą. Tai nacionalę valdžią. Brantford Ekspozitor nurodo, kad iš tokios nemalonios padėties, žinoma, buržuazijai, galima išeiti tik vedant kampaniją už nacionalę valdžią. Vadinasi, jeigu buržuazija matys, kad nei viena iš senos linijos partijų daugumos negaus, jos abi susimes ir sukurs nacionalę valdžią.

Tas reiškia, kad pažangiečiams, nežiūrint gerų sąlygų, reikalinga nesnausti. Pirmoji eilė reikia visoms pažangioms partijoms susimesti po Naujos Demokratijos vėliava, kadangi Naujos Demokratijos judėjimo tikslas ne naujas partijas tvirti, o visas esančias priversti prie bendro veikimo nors nekurius klausimais. Reikia sutverti komitetus iš visų pažangių partijų ir organizacijų atstovų ir žiūrėti, kad vienoj konstitucijoje nebūtų daugiau, kaip vienas pažangus atstovas. Taipgi darbuotis, kad jis būtų išrinktas.

Jeigu pažangiečiai eis tokiu keliu, kokį perša CCF vadai, tai yra nevelkis iš vieno, o kiekviena partija statys savo kandidatus, tai reakcionieriai savo tikslu atsieks. Jeigu, žinoma, nestovėtų prieš akis tokie kritiški laikai, būtų dar pusė bėdos. Bet kuomet prieš akis stovi naujas krizis ir karas, pavojus iš reakcionierių pusės yra labai didelis. Jeigu jiems pavyktų įsteigti koaliciją iš konservatīvų ir liberalų, tuomet diktatūra būtų visi arti. Prasiūdę naujam kriziu arba karui, Kanadoj būtų įvesta griežta diktatūra, kad negalėtų žmonės išsireikšti prieš netikusią Kanados valdžios politiką. O kad ta politika būtų netikusia, tai niekas negali abejoti. Kas liečia užsienio politiką, ji mums gerai žinoma. King valdžia visuomet sekė ir seka paskui Čemberleną. O jeigu ji būtų papildyta konservatīvais, ji būtų dar blauresnė. Vidaus politikoj taipgi viskas pasisuktų į kitą pusę, tai yra į blogąją pusę.

Ką darbo žmonės galėtų padaryti, kad pagelbėti išrinkti pažangius atstovus? Yra daug būdų. Vieni gali prisidėti žodžiu, kiti raštu, o tretii aukomis. Visi būdai geri ir naudingi, taipgi ir reikalingi. Žodis, raštas ir aukos yra neatskiriami dalykai. Žodžiu darbininkas gali daug dalykų išaiškinti tiems darbininkams, su kuriais jis susitinka. Per spaudą galima daug ko pasakyti tiems, su kuriais negalima susitikti. Aukos reikalingos išleidimui visokių atsišaukimų, apmokėjimui už radio. Prie dabartinių sąlygų aukos stovi pirmoj vietoj, nes jų pagalba galima pasamdyti radio ir vienu kartu kalbėti į šimtus tūkstančių žmonių, išleisti atsišaukimus ir išdalinti juos visiems gyventojams.

Visi pažangūs žmonės, nusistatę prieš fašizmą ir karą, stovį už Kanados atgavimą, turi pradėti dirbti, kad nepraleidžia progos išrinkti daug demokratiškesnį parlamentą.

Mūsų Draugai Lageriuose Išleido Laikraštuką

Liaudies Balso redakcija gavo kopiją Ispanijoj kovojusių, o dabar laikomų koncentracijos lageriuose, Francijoj, lietuvių leidžiamo laikraštuko "Už Vielių." Laikraštukas spaudintas ant šafirografo, bet apdirbtas labai gražiai. Raštai taipgi labai įdomūs. Įžanginiame straipsnyje draugai pažymi, kad jie koncentracijos lageriuose laikomi jau šeši mėnesiai ir stato klausimą, už ką jie tenai laikomi: "Šeši mėnesiai pragyventi lageriuose," sako straipsnis. "Kiekvienas gali pastatyti klausimą: koki, pagaliau, nusikaltimą papildė šitie vyrai? Kam dėl jų tiek spygliuotų vielių, kam tiek sargų? Gi visas mūsų nusikaltimas yra tas, kad be jokių asmeniškų interesų ėjome ginti laisvę ir nepriklausomybę vienos tautos, kuri buvo draugiška demokratijoms."

Toliau seka straipsnis paminėjimui Žalgirio mūšio, per kurį lietuviai ir lenkai 1410 metais, liepos 15 dieną labai sumušė kryžiuočius, besiveržiančius į Lietuvą. Toliau seka aprašymas, kaip lageriuose gyvenantieji lietuviai ir lenkai, kartu su vokiečiais ir kitais tą įvykį paminėjo. Telpa tame minėjime priimtose rezoliucijos, kurias patalpinsime Liaudies Balse. Savo kalbose ir rezoliucijose lietuviai ir lenkai pasisakė už bendrą kovą prieš šiuo dienų kryžiuočius — nazius, norinčius pasigrobtį Lenkiją ir Lietuvą.

Reikia pripažinti, kad draugai pralenkė ne tik užsienyje gyvenančius lietuvius, bet ir Lietuvos. Toks svarbus įvykis, kaip Žalgirio mūšis, turėtų būti minimas visų lietuvių. Tas mūšis yra labai svarbus įvykis. Ji minint galima daug ko pasimokinti. Ypatinai dabar, kada gali prisieiti tą įvykį pakartoti.

Liaudies Balsas sveikina draugus už tokį dailų darbą ir linki gero pasisekimo. Taipgi pasižada vesti kampaniją už materialę paramą, taipgi už tai, kad išplėsti iš tų lagerių. Jūs atlikote didelį darbą dėl demokratijos kovodami su Ispanijos liaudies priešais, bet nenustojate dirbti ir uždaryti už spygliuotų vielių. Jūsų darbas ir kova už spygliuotų vielių teikia energijos visiems progresui ir tautos fronto dirbantiesiems lietuviams. Nei vienas geras demokratijos ir tautos mylėtojas negali užmiršti jus, gyvenančius tokiose nepalankiose sąlygose.

Vezuvijus veržiasi... Vis a Italija dreba.
—Aux Ecoutes, Paryžius

APŽVALGA

Žalgirio Mūšio Minėjimas Koncentracijos Lageryje

Mūsų draugai koncentracijos lageryje, Francijoj, apie Žalgirio mūšio minėjimą, savo laikraštyje, Už Vielių, rašo:

Liepos 17 dieną 7 valandą vakaro mūsų lot'o sporto aikštėje įvyko masinis lietuvių, lenkų ir vokiečių grupių susirinkimas Žalgirio mūšio sukaktuvių paminėjimui.

Už prezidiumo tribūnos kabojų didelė Matejkos paveikslas "Bitva pod Grunwaldem" fragmento kopija, nutapyta draugo P. Zagarlowco. Kopija labai nusisekus, nors ji pagaminta pagal gan nevykusią laikraštį atspausdintą Matejkos paveikslą foto nuotrauka.

Mitingą atidrė lenkų grupės Kultūros ir švietimo referentas, pakviesdamas prezidentui nuo lietuvių grupės G. Grunovą ir P. Sudulį, nuo vokiečių — Dr. Ernst Kuhną, nuo ukrainiečių ir baltgudžių — Filcą Woroniszczaką, nuo lenkų — invalidą Jan Petrowskį, Mrozeką ir Kufitą. Vertėjų (iš vokiečių kalbos) pakviestas Franc Kryger.

Pirmasis kalbėjo nuo lenkų grupės, draugas Gruszka. Trumpai apibūdino bendras kovas, kurias vedė senovėje lenkai ir lietuviai prieš bendrą priešą — kryžiuočių ordina. 1410 m. liepos 15 d. lietuvių ir lenkų karo jėgos, vadovaujamos Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto ir karaliaus Jogailos, sumušė kryžiuočius įsibrovėlius, kuriems vadovavo Ulrich von Jungingis. Tame mūšyje kartu su lietuviams dalyvavo taip pat ir rusai bei čekai.

Toliau kalbėjo apie pavojus, kurie šiandien gresia Lietuvai ir Lenkijai. Po Klaipėdos užėmimo laisvasis Gdanskas miestas yra Hitlerio atakų tikslu.

Reikalingas antiagresinis frontas kartu su Vakarų demokratijom, su Lietuva ir Sovietų Sąjunga, kad paruošus naują Grunwaldą.

Duodamas žodis draugui G. Grunovui nuo lietuvių grupės. Jis kalba ispaniškai — tai yra ta kalba, kurią sukalba visi laisvės kovų savanoriai.

G. Grunovai primena, kad kryžiuočiai veržės Lietuvon po pretekstu krikščintų ir katalikybės plėtimui, bet tikrenybėje tik plėšė ir teriojo mūsų kraštą. Lietuviai tuomet susijungė su lenkais kovai prieš bendrą priešą. Ir dabar Hitleris po pretekstu kovos su komunizmu eina grobti žemių, nori užkariauti visą pasaulį. Iš mūsų atėmė Klaipėdą, o dabar graso Lenkijai. Ispanijoj kovojome lietuviai ir lenkai petys į petį prieš "Condor" legijono bandas, kurios šiandien randas Gdanską, ir yra pasiruošusios žygiuoti į mūsų žemes. Sujung-

tomis jėgomis, kovosim už mūsų laisvę vieningai, kaip Ispanijoj.

Toliau kalbėjo Dr. Ernst Kuhn — nuo vokiečių grupės. Grunvaldo mūšio sukaktuvių diena, kuri lietuviams ir lenkams yra pergalės ir džiaugsmo diena, vokiečiams yra apsigalvojimo ir išspėjimo diena. Kryžiuočių įpėdiniais yra naci o n asocialistai. Vokiečių liaudis mato lenkų ir lietuvių liaudyje savo sąjungininką kovoję prieš Hitlerizmą. Vokiečių liaudis kenčia po rudmarškinį jungu. Kai Berlyne defilavo "Condor" legijonas, visoj Vokietijoj buvo paskleisti šimtai tūkstančių atsišaukimų, išleistų Tarptautinių Brigadų vokiečių jaunuomenės grupių, nušviečiančių tų legijonierių žygdarbius Ispanijoj žudant moteris ir vaikus. Vokiečių liaudis kovoją prieš Hitlerio diktatūrą, už laisvę, taikingą Vokietiją; ji pastitiki kitų kraštų liaudies solidarumu ir parama toji kovoj.

Dr. Kuhnio kalba palydėta didelėm ovacijom.

Buvo perskaitytos dvi rezoliucijos: lenkų ir lietuvių kalbomis, kurios priimtoms vienbalsiai.

Mitingas baigtas šūkiu už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą ir Lenkiją, už antifašistinę Vokietiją.

Sis paminėjimas iškelia viršun labai svarbų faktą, būtent, kad lietuviai ir lenkai, syki bendromis jėgomis sumušę vokiškus įsiveržėlius, dabar stovi aktyvaudoj kito tokio mūšio. Pirmiausiai jie nulauzė sprandą kryžiuočiams, o dabar reiks kovoti, kad nuskuti sprandą hitlerininkams. Kas dar pažymėtina, tai kad kaip tuomet neapsėta be rusų talkos, taip ir dabar ji bus labai reikalinga.

Tikimės, kad bus įdomu visiems lietuviams Liaudies Balso skaitytojams susipažinti su lenkų grupės rezoliucija, priimta tame minėjime. Ji seka:

Šiame momente, kai iš teutonų pusės graso pavojus Lietuvos ir Lenkijos nepriklausomybei, šiemetinės pergalės prie Grunvaldo sukaktuvės įgauna simboliškos reikšmės.

Ši diena Lietuvos ir Lenkijos tikriausia bus mobilizavimo diena, nepriklausomybės gynimo šūkių diena.

Ta diena neturi trukti ir mūsų — dambrovkiečių — balso, nes mes, herods, pirmieji įvertinome fašizmo pavojų ir kovojome su tom jėgom, kurios šiandien graso Lenkijai. Dabar, kai Condor legijonas randas Gdanską, negalima daugiau delto abejoti.

Ne kartą pareiškėme norą grįžti tėvynėn, ir pasiryžimą ginti savo kraštą. Į mūsų kreipimąsi pas p. Lenkijos Respublikos prezidentą, bei pas konsulatą Francijoj, negavome jokio atsakymo.

Dabar, kai gresia naujas Munchenas, kai yra aišku, kad nepriklausomybę apginti gali pirmoji eilė tik suvienyta lenkų tauta, skaldymas gynimo pajėgų yra veikimu, nukreiptu prieš krašto gynimą.

Sprendžiamasis momentas artėja ir lenkų liaudis apsišprendžia dėl mūsų tėvynės likimo. Kaip visuomet, pavojaus valandoje lenkų liaudis griebis už ginklo ginti savo tėvynę. Bet tai, laisvę mylinčiai liaudžiai turi būti duotas balsas. Visa, kas varžo lenkų liaudies laisvę — mažina krašto gynimo jėgas. Balsas, šaukiantis demokratizuoti vidurinę Lenkijos gyvenimą, balsas dėl davimo lygių teisių ukrainiečiams, baltgudžiams; žydams ir kitoms Lenkijos gyvenančioms tautoms, — tai balsas didžiausio susirūpinimo mūsų tėvynės gynimo jėgomis.

Kovoje prieš hitleriškas gaujas mūsų natūraliais sąjungininkais yra tautos, kurioms gresia tasai bendras priešas, tai yra Vakarų demokratijos, Sovietų Sąjungos ir Pabaltijoj kraštai, o pirmoji eilė Lietuva, kuri jau skaudžiai pajuto banditišką pavojingą kaimyno puolimą.

Grunvaldo mūšio sukaktuvių progą pareiškime pasiūšimą ginti Lenkiją, ginti sienų neliečiamumą, ir diduojamės, kad tuos nutarimus priimame dalyvaujant

Pastabos

Suvienytų Valstijų reakcionieriai visu smarkumu subiuo prieš Rooseveltą. Susivieniję atžagareiviai demokratai su republikonais, žūt-būt, pasiryžo nepraleisti nė vieno Roosevelto patiekto liaudžiai naudingiesnio biliaus.

Nusigando Amerikos buržuazija Roosevelto įtakos liaudyje. Pabugo, kad Rooseveltas šiame laikotarpyje neatliktų to, ką anais laikais atliko A. Lincolnas.

Rooseveltas savo kalbose, raštuose ir nekuriuose veiksmuose seka bei pripažįsta Lincolno idėjas. Amerikos liaudis laukia, kad jis jas tęstų. Liaudis deda vilčių Rooseveltui. Ji sekančiuose

lietuvių liaudies atstovams. Tegyvuoja laisva ir nepriklausoma Lietuva! Tegyvuoja laisva ir nepriklausoma Lenkija! Ši lenkų grupės rezoliucija perstato pažangios Lenkijos visuomenės atsinešimą linkui Lenkijos ir Lietuvos nepriklausomybių gynimo. Tai solidarumo ir pasiryžimo gintis nuo bendro priešo demonstracija.

rinkimuose ruošiasi tarti savo žodį už jį. Bet ar jis tęs garbingai pradėtas tikrųjų Amerikos patrijotų tradicijas? Tas daug priklausys nuo liaudies, nuo jos veikimo, nuo jos kovų už demokratiją.

Ir vėl Japonija, Vokietija ir Italija tariasi "prieš kominterną." Kažin kur link pasuks dabar? Kokį "kominterną" dabar griebis draskyti? Gal Dancigo? O gal Lietuvos "kominterną?"

Demokratinės Francijos ir Anglijos valdonai pasitaravo "antikominterninei" ašiai. Jie padėjo — sunaikinti Abisinijos, Austrijos, Ispanijos, Čekoslovakijos, Albanijos ir Klaipėdos krašto "kominternus." Dabar duoda laisvę plėsti Kinijos "kominterną." Ar ne nauju? Ar liaudis neturi pasipiktinti tokiais Čemberleno-Daladier žygiais? Taip, ji piktnašai, bet dar neužtektinai. Reikia vystyti dar didesnį subruzdimą.

Ispanijos respublikos herojiški gyvėjimai lietuviui, Francijos stovykloje, išleido šafirografuotą laikraštuką Už Vielių. Jo viena kopija gavo ir Liaudies Balsas. Tai svarbus ir istorinės reikšmės turis leidinys. Jis mums praneša, kaip mūsų draugai gyvendami už vielių, lageryje, mokinasi, veikia ir ragina laisvėje esančius draugus — lavintis, veikti.

Visi paraginimai energingiau darbuotis yra svarbūs, bet draugų iš už vielių raginimas ir padarymas pavyzdžių, turėtų uždegti kiekvieną progresyvių darbu žmogų energingiau darbuotis, lavintis, ruošti būsimoms kovoms už apgynimą savo teisių ir kasdieninių reikalų. Atsakykime veikimui ir draugų veikimui už vielių.

I Duplesio-Hepburno streiką atsako streiku, tik ne sėdėjimo, o demonstratyviu. Pirmieji išstojo Hull, Que., miestelio bedarbiai. Trys šimtai bedarbių šeimų netekusių pragyvenimo šaltinių prie viešųjų darbų, demonstratyviai pareikalavo darbo ar pragyvenimo. Prie jų prisidėjo ir daugiau. Duplesio-Hepburno streiką prieš federalės valdžios siūlomus vesti viešuosius darbus turime lauzyti. Jie du prieš milijonus, — laimėjimas priklauso milijonams.

Tūla Frances, per Pijūso organą, nusigandusi rašo, kad aš daug melagysčių iškeliau ir net rekordistų už tai pavadinu. Taip, dabar būsimie abudu rekordistai: Frances melagysčių papildyme, o aš jų atidengime.

Gražiai dirba draugai ir draugės kolekciniečiai. Jie, nors organizaciniai dar jauni, bet moko gražiai darbuotis. Vien piknišką suruošdami keliasryčiai pasitaravo darbo žmonės. Jie ne tik sukėlė paramos Kanados lietuvių judėjimui, pravedė propagandos už unijizmą, parėmė Lietuvos liaudies reikalavimus, bet ir duoda gražų patarimą draugams, kurie per daug nori diskusuoti, kuomet aišės organizacinių darbų.

Winnipegietis K. Benušis Naujienose pusę puslapio prirašė beburnodamas prieš Liaudies Balsą ir jo leidėjus. Jis, žūt-būt pasiryžo winniepiečius kurstyti prieš savo laikraštį. Atrodė, kad K. Benušis peršasi P. Grigaičiui būti "generolu Krivickiu" numer two. Aš nelinkiu K. Benušiai generolo Krivickio šmelkos Ginsbergio titulą gauti, bet jeigu jau taip žmogus užsispyrė to siekti, tai "Dieve jam padėk!"

Sulaužykim Sabotažišką Multimilionierių Streiką Prieš Atsteigimą Gerlaikio

Rašo TIM BUCK

Sirdis kovos už ekonominį šalies atgavimą yra reikalavimas plačiai apimančios viešųjų darbų programos parūpinimui labai reikalingu namų, visuomeninių vietų, kelių ir kita, ir darbų dėl tūkstančių kanadiečių.

Ši šalis, kas liečia statybą, stovi ant vietos nuo 1929 metų. Pastatyti tik keli pastatai, o tie, kurie buvo pastatyti laike Kanados kapitalizmo kilimo, dabar jau grūva ir daug jų nebetinkami naudojimui.

Statybos industrija yra viena iš geriausių rodyklių, kaip mūsų šalies ūkis stovi.

Lyginant su geriausiais 1929 metais, tuomet statybos leidimų vertė per pirmus 6 mėnesius buvo 158.2 punktu (lyginant su 1926 metų 100), statyba nuolat puoli taip, kad 1931 metais stovėjo 3.1 punktu. Teisybė, kiek vėliu pagerėjo, bet iš priešasties "formalių," krizio laikotarpio šalies reikalavimų, o ne iš valdžios pastangų finansuoti viešuosius darbus ir pigių namų statybą.

Tokiū būdu, laike pirmųjų šių metų šeši mėnesių statybos leidimų vertė buvo mažesnė, negu laike pirmųjų šešių mėn. 1937 metais: truputį aukštesnė už praėitų metų. Šių metų statyba kail, nežiūrint visų Globe and Mail reikiū apie šalies "apilėšimą," savi ant to paties lygio, koks buo per paskutinius tris metus, lyginti su 1926 metų statybos 34.1 punktu.

Centrini Rinkimų Klausimas

Didelį judėjimas už darbus ir priešlidiųjų kapitalistų sėdėjimo reiką žada virsti svarbiausiu įdėrgiu rinkimų klausimu, nežirnt premjero Hepburno pastagų padėti monopoliams tęsti sav streiką. Ontarijoj garai jau nkasi, nes čia yra šaukiama provincialė darbininkų konferencija rugpiūčio 25 išdirbimui pū kovai ant platesnių ir gilesn pamatų.

Toront Trades and Labor Taryba, tsvaujanti 45,000 organizuot darbininkų, paskutiniam so mitinge Hepburno

sabotažą Ottawos pasiūlymų padėti valsciams ir miestams vesti reikalingą statybą pasmerke labai griežtai.

Nors Ottawa šiuo centriniu Kanados gyvenimo reikalu ilgai tylėjo, taipgi ir dabar yra jaučiama, kad toks viešaisiais darbais susirūpinimas pacina iš rinkimų priešasties, vistiek faktas palieka faktų, kad dabar žmonės turi gerą progą pastatymui reikiū ant žarijų reikalaujant veikimo ir darbų, kad panaikinti skandalingą pašalpos sistemą.

Pavyzdžiui, faktas, kad Vancouveriui pavyko gauti pagalbą įvykdymui plano ligas nešantį False Creek plotą pavesti gražia visuomenine vieta; kad ilgai užtęsta naujo pašto statyba Toronte tuoj bus pradėta; kad daug kitų valscių ir miestų gautu paramą vykdymui panašiu projektų, — yra ženklai laimėjimo kovoje, vedamoje amatų unijų ir bedarbių organizacijų, už darbus ir šalies atgavimą.

To nematyti ir visus žymesnius atsiekimus per paskutines kelias savaites primesti rinkiminei liberalų strategijai būtų neišmintinga. Tai rezultatas žmonių spaudimo. Ko dabar reikia, taj galingo liaudies spaudimo, kad priverstų kapitalistus atidaryti pinigų maišus, paremti statybą, skolini pinigų valsciams, imant mažas palūkanas; kad prasilaužti pro kapitalo opoziciją tokiems dideliams projektams, kaip kad Švento Lauryno upės gilinimas, griežčiausiai kovoti už tūkstančius vietinių pagerinimų, apie kuriuos žino visi valdybų nariai, ir tokiu būdu padaryti svarbius žingsnius linkui šalies atgavimimo.

(Bus Daugiau)

NAMŲ STATYBA KAUNE

Kauno miesto statybos komisija per pirmuosius šių metų 6 mėnesius suteikė virš 400 leidimų naujiems namams statyti.

Drauge, ar jau atsinaujina pasibaigusią prenumeratą?

A. K.

Ne Visada Neturtas, Alkis Ir Persekiojimas Sutrukdo Tapti Garsiu Žmogumi

Abejojau ar rasis nors vienas knygas skaitantis lietuvis, kuris nebūtų girdėjęs ar skaitęs Upton Sinclairo parašytą knygą, bei nebūtų susipažinęs su jo atliktais darbais dėl žmonijos labo. Bet kaip jis tapo tokiu, kokias kliūtis turėjo nugalėti besiekdamas tikslo, gal daugeliui dar nėra žinoma, ką nors dalinai šiame rašinyje paliesiu.

Upton Sinclair gimė 1878 metais rugsėjo 20 d. neturtingu darbo žmonių šeimoje, Suvienytose Amerikos Valstijose. Jo tėvas buvo degtinės pardavėjas ir

atsižymėjęs girtuoklis. Dar kūdikystės dienose Upton Sinclair susitikio pusbūdį gyvenimą. Jis dažnai vakarais turėdavo eiti į smukles ieškoti nusigėrusio savo tėvo, iš kur jį girtą parsivedavęs namo.

Iki dešimties metų amžiaus Upton Sinclair neturėjo galimybės lankyti mokyklą. Abejodamas, ar kada nors galės patekti į mokyklą, ėmėsi savimokslystės ir to pasekmė dar būdamas tik dešimties metų amžiaus buvo perskaitęs dviejų žymiausių anglų rašytojų, Dickenso ir Tha-

ckeray, veikalus. Po dviejų metų pabuvimo pradinėje mokykloje jis ją baigė ir įstojo į aukštesniąją mokyklą. O kada jis baigė aukštesniąją mokyklą ir stojo tęsti aukštąjį mokslą, tai jis buvo tiek neturtingas, kad neturėjo nė vieno dolerio kišenėje.

Kad galėtų tęsti mokslą, jis ėmė bendradarbiauti pigiuosiuose žurnaluose, paruošdamas apysakaitių, už kurias gaudavo po keliasdešimtis centų. Net kelionę į Columbijos universitetą užsimokėjo su humoristiniais rašinėliais, kuriuos pardavinėdavo po dolerį.

Būdamas universitete kas vakaras paruošdavo spaudai apysakų iš maždaug 8,000 žodžių kiekvieną, kas davė galimybę jam tęsti mokslą ir paremti savo neturtingą motiną.

Upton Sinclair niekad neintereso uždariai iš raštų. Jis niekad nenorėjo rašyti tą, ko pinigų moką žurnalai norėjo, bet troško rašyti laisvai ir tą, kas tarnautų žmonijos išiečiai iš pavergimo. Kada jis baigė mokslo ir ėmėsi laisvo rašytojo užsiėmimo, tai per pirmus penkis metus jis parašė penkias novelles, kuriose jis išskėlė gyvenime esančius netikslumus ir kurios jam suteikė vieną tūkstantį dolerių įplaukų, kas reiškia rašytojavo uždirbdamas maždaug po 60 centų į dieną. Bet rašytojas buvo ir tuo patenkintas. Jis džiaugė ne uždariai, bet žmoniškai patarnavimu.

Apie atžymėtiną pasiryžimo scenas iš Upton Sinclair gyvenimo, žymus Amerikos rašytojas D. Carnegie sako: "Vieną kartą jis nusistatė mokytis smulka griežti. Kad išmokyti, tai per tris metus kasdien po aštuonias valandas jis praktikavo. Kada jo kaimynai pradėjo tuo skustis, tai jis pasiėmęs smulką išeidavo į mišką ir ten paukščiams ir voveraitėms smuikuodavo."

Neturtingo U. Sinclairio gyvenimo scenos mes randame tokių atsitikimų, kad kartą jo žmona nusipirkus būtinai reikalingą staltiesę turėjo grįžti atgal pas pardavėją ir prašyti, kad anas jai sugrąžintų jos sumokėtas trisdešimtis centų, nes neturėjo už ką maisto nusipirkti.

Rašytojo U. Sinclairio gyven-

nimas pakrypo į geresnes ekonomines vėžes tik po parašymo ir išleidimo knygos "Raistas." Tai buvo jo šeštoji novelė, kuri ne tik išskėlė jo vardą, kaip radikalo rašytojo, bet ir suteikė jam 30 tūkstančių dolerių įplaukų.

Gaunamais pinigais už raštus jis nesiryžo praturtėti, bet jais rėmė neturtingus moksleivius.

Laikė sunkaus ir ryžtingai sunkumus nugalėjęs gyvenimo, Sinclairis yra parašęs apie 50 didelių ir svarbių knygų ir apie 500 brošiūrų. Jo veikalai yra skaitomi 44 kalbose. Prieš Hitleriui ateinant į valdžią Vokietijoje buvo virš dviejų milijonų U. Sinclairio veikalų išplatinta. Francijoje U. Sinclairio veikalai daugely knygynų užima didesnę ir svarbesnę vietą, negu vietinių rašytojų. Sovietų Sąjungoje, pasak paties U. Sinclairio žodžių: "Mano veikalai Sovietų Sąjungoje yra plačiau skaitomi ir platinami, negu čia, Suvienytose Valstijose."

Upton Sinclairis yra socialistinių demokratinių pažvalgų žmogus. Jis dabar daug darbuojasi demokratiname antifasistiniame veikime. Bendradarbiauja darbinikiškoje spaudoje ir yra liaudies mylimas rašytojas.

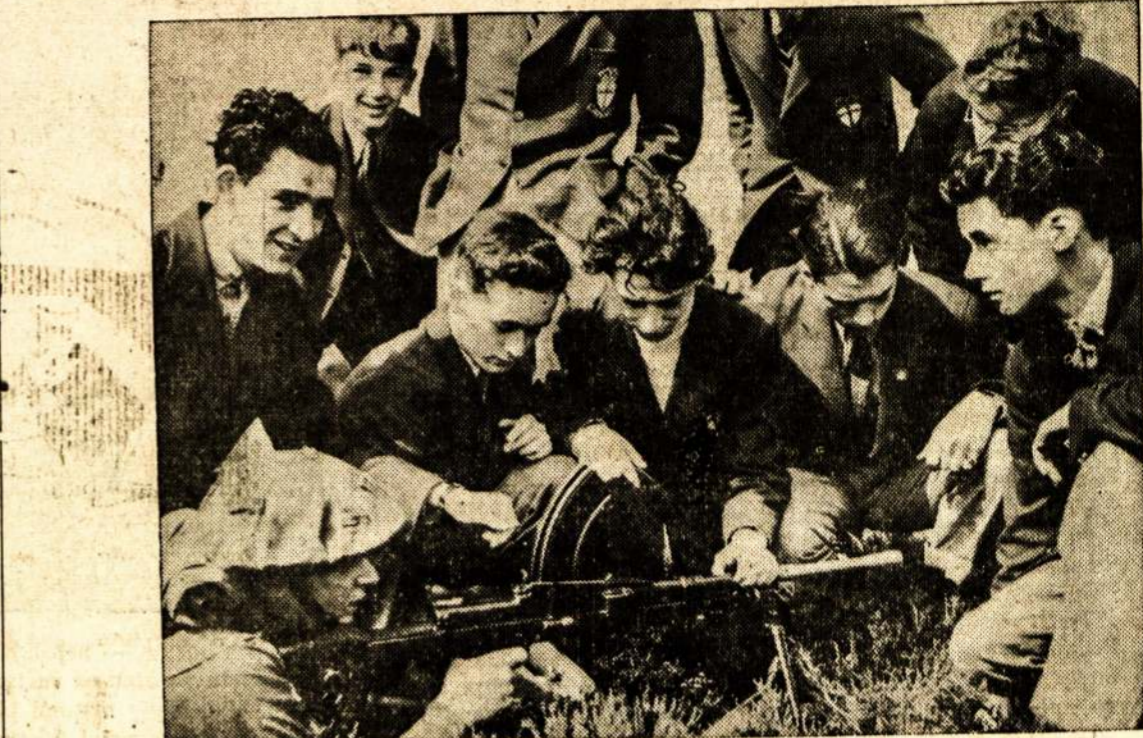
Keliolika jo veikalų yra išversta ir į lietuvių kalbą. Pastutiniu laiku dienraštis Laisvė išleido jau trečią laidą lietuvių kalba knygos "Raistas", kurioje mūs gerbiamas rašytojas yra aprašęs lietuvių gyvenimą Chicagoje.

A. K.

Aukščiausias Vokietijos Nazių Teismas

Nuo 1934 metų Berlyne veikia nazių vadinamas "žmonių teismas." Jame daugiausia teisiama prieš nazius nusistatę žmonės, kuriuos daugiausia apkaltina valstybės išdavime, šnipinėjime.

Nagrinėjimui bylų oficialiai turi dalyvauti penki teisėjai, bet sulyg Hitlerio įsakymų laike bylų paliekami tik du juridiniai mokslus išėję teisėjai, o kitus tris paskiria nazių ištikimus karininkus arba smogininkus. Ši

Šiuos jaunus kanadiečius, nusiųmus su kariškais paradais. Paėjams demonstravo Bren šautuvo veikimą.

teismas skaitomas aukščiausia Vokietijos teismu ir jis tiesioginiai atsakomingas tik pachiama Hitleriui.

Hitlerio parinktieji ir patikrintieji 32 teisėjai sudaro teismo tarybą. Tarybos vyriausi uždaviniai kuo greičiausia paskelbti sprendimą, o ne skaitytis su teisėtais formalumais.

Kaltinamieji neturi teisės pasirinkti sau gynėją, bet turi suinteresuoti. Teismas nekvepia domės į jokius legalius formalumus, čia nazių priešams labai greitai paskelbiami pasmerkimai.

Teismas visuomet vyksta prie uždarytų durų, o kadangi iš ten kaltinamieji išvedami tik mirti, tai niekas nežino apie sulkmeniškesnius bylų pravedimus. Net oficialių statistikos davinių apie nuteistuosius niekur neskelbia, bet kiek žinoma, tai kiekvienais metais tas teismas pasiunčia po kelėtą tūkstančių mirti. Yra davinių, kad 1936 m. nazių "žmonių teismas" nuteisė 8,950 žmonių. Kaip atrodo, tai nazių aukš-

čiausias teismas varosi, kad pralenkti ir inkvizicijos laikų religinių skelbėjų teismus.

Iš Administracijos

Draugas A. Balašis, Rodney, Ont., prisiųsdamas SDKLSPD 6 kuopos surušto Liaudies Balso pikniko pelną rašo: Čia prisiųdau pikniko pelno \$40.00. Pas mane dar lieka bent keliolika dolerių, nes kai kam dar reikės apmokėti kokią bilą. Likusius vėliau prisiųsiu.

Štai puikios pasekmės, atsidėjusio gero veikimo. Bravo Liaudies Balso draugai, tabako augintojai!

Už suteiktą tokios stiprios Liaudies Balsui paramos tariaume nuodirdų aciu Sūnų ir Dukterų Draugijos kuopai ir visiems kitiems pasidarbusiems del pikniko pasekmingumo.

Drg. A. Lesauskas, Boston Bar, B. C., atsinaujindamas Liaudies Balso prenumeratą per draugą Melašį, prisiuntė 50 cent. aukų Lietuvos antifasistinams kaliniams.

Drg. A. Melashes, Boston Bar, B. C., prisiuntė nuo savęs vieną dolerį aukų Lietuvos antifasistinams kaliniams.

Drg. P. Puras, St. Boniface, Man., prisiųsdamas poros prenumeratų atnaujinimą, prisiuntė nuo drg. Zavackienės 10 cent. aukų.

Senenai Londone, Anglijoje, buvo surengta seno amžiaus pensionierių demonstracija. Demonstrantai išrinko delegaciją, kuri įteikė Čemberlenui peticiją, kad pensijas padidintų. Paveikslė matote Mrs. Gritton, 77 metų amžiaus, vieną iš tos demonstracijų dalyvių.

Oxfordo universitetas (Anglijoje) turi lakūnų eskadroną. Paveiksle matome du studentu, kurie dedasi parašiusius besirengdami skraidymo pamokoms.

N. TOMAS

Vertė PETRAS

DAKTARO ILIČEVO MIMIKRINAS

(Tąsa)

Turiu viltį, pulkininke,—tesė Pegendorfas,—jūs suprantate, kad Sovietinė Rusija — tai ne Austrija ir ne Čekoslovakija. Flureris tą žino geriau už kitus, delto jis ir davė mano korpusui ypatingą įgaliojimą... Man reikalingos tik septyniadesimt dvi valandos, kad padarius iš Baltarusijos mišinį, ir nedaugiau penkių parų reikės del Ukrainos. Bet iki to laiko pakol nebus sunaikintas paskutinis kaimelis ant sovietinės žemės, apie galutiną pergale nėra ko ir galvoti. Niekada neužmirškite to, ponas pulkininke.

Pegendorfas sudėjo popierius į portfelį ir nuėjo linkui išėjimo. Prie durų jis atsisuko ir griežtai pasakė:

—Peržiūrėkit gerai karininkų sąrašą. Gal būt reikalinga pastatyti dar keletą kryželių.

Slotgeinas sąrašą peržiūrėjo iš naujo. Prie nekurių pavardžių kryželiai jam nevysai patiko. Tai buvo pavardės jam gerai pažįstamų karininkų, iš kurių su daugeliu jis palaikė draugiškus santykius. Bet ką gali daryti, kad tas reikalinga...

Atsidusęs, Otto fon Slotgeinas paėmė raudoną paiseį ir, pagalvojęs, pastatė kryželį prie Karolio Gasserto pavardės.

II

Arguso Mirtis

Sode buvo tylu. Pasipuošusios obelys mėtė ant žemės baltus savo žiedus. Didelis kolchozinis sodas, rodėsi, apsvaigo nuo žydėjimo. Po medžių inkstė šuo. Jis buvo pririštas ant ilgo diržo prie obelies kamieno. Diržas trukčiojo ir tempėsi nuo pastangų nerimstančio šunies, bet jo paties nebuvo galima matyti. Tiktai gerai prisiziūrėjus buvo galima pastebėti žalius jo kūno bruožus, beveik visiškai susiliejusius su vietos spalva.

Batalijono gydytojas Jakovas Bachtadzas, tēmijantis šunį, maloniai kalbėjo:

—Na ką tu, brangusis, urzgi? Pasidėk ramiai. Mes tau tuojau valgyti duosim. Duok Argusui valgyti, drauge Guščine.

Liesas aukštas roudonarmietis Guščinas pastatė prie Arguso dubenį su zupe. Suo paustę zupę apsilaižė ir nuėjo į šalį.

—Ką tu, kvaili! — pasakė Bachtadzas.

—Esk.

—Gal būt jau prasideda? — neramiai paklausė Guščinas.

Gydytojas pažiūrėjo į laikrodį.

—Dar anksti. Turi prasidėti už pusės valandos. Nuo raikščio reikalinga jį paleisti — iš sykio pradės eiti. Jis nemyli būti pririštu.

Guščinas nuėmė nuo kaklo diržą, ir jis, linksmai sukdamas uodegą, ėmėsi lakti zupę.

Guščinas atsitupė prie Arguso ir, paglostęs jį, paklausė:

—O aš vistiek dar nesuprantu, kaip draugui Iličevui nusisekė padaryti šunį nematomu? Gal paaiškint man, drauge gydytojau.

—O ar Iličevas jums nepaaiškino? — nusistebėjo Bachtadzas.

—Jis aiškino, tiktai aš ne viską supratau. Jis užimtas žmogus.

—Na, tas bereikalo. Jis būtų tau išaiškinęs suradęs liuoslaikį. Galiu, žinoma, ir aš tą padaryti. Yra toks žodis — mimikrija. Tas žodis reiškia gyvūnų sugabumų prisi dengti save vietos spalva, kurioje jie veisiasi ir gyvena.

—Pas mus, inžinierijos dalyje, tą užsimaskavimu vadina, — pastebėjo Guščinas.

—Pilnai teisingai. Tuo pačiu užsimaskavimu, arba mimikrija, naudojasi del pasislėpimo nuo priešų, arba del užpuolimo ant jo. Tie iš jų, kurie gyvena poliniuose kraštuose, pavyzdžiui baltoji meška, snieginė pelėda, grenlandiškas sakalas, turi išimtinai baltą spalvą...

—Sprantu, drauge gydytojau, — pertraukė Guščinas. — Štai šiaurinė lapė širma, o zuikis — baltūkšnis žiemą turi baltą spalvą, o vasarą pilką.

—Teisingai, Mimikrija pastebima ne tik pas žvėris, o ir šiaip pas sausažemio gyvūniją. Žuvis, vėžiakūniai, galvakojai, maliuskai ir kiti jūrų ir upių gyventojai neblogiau maskuojasi po upės arba jūros dugno spalva. Apie vabzdžius ir kalbėti nereikalinga. Jie šioje srityje atsiekė stebėtiną tobulybę. Viską tą aš jums pasakojau tam, kad parodžius, kaip plačiai yra išvysčiusi tarp gyvūnijos ši nepaprasta ypatybė. Žmogus tos ypatybės neturi, ir būtų neteisinga tvirtinti, kad jam jos nereikalinga. Ką galite pasakyti jūs tuo klausimu, kaip inžinierijos dalies kareivis?

—Tas, kad gamta mus aplenkė — faktas, — atsakė Guščinas, — bet jei syki mes užsiminėjam maskiravimu, reiškia mimikrija del žmonių reikalinga...

—Aukšiniai žodžiai! — nusijuokė Bachtadzas. — Tikrumoj, daktaras Iličevas buvo su jumis vienos nuomonės, taip kad jis nusprendė pataisyti gamtos žiopiškumą. Po ilgy tyrinėjimų jis padarė daug, neturinčius absoliutiškai nei jokios spalvos, bet turinčius ypatybę akimirkoj nusidažyti į vietos spalvą. Taip, kad šioje srityje jis net pralenkė gamtą. Mūsų Argusas yra to liudininkas. Del nekurių daų panašumo su gyvūnijos mimikrija Iličevas ir pavadino jį mimikrinu.

—Išaina, žmogus gudresnis už pačią gamtą, — pasakė Guščinas.

Pasikalbėjimas nutrūko del burzgimo prisiartinančio prie sodo automobilias.

—Tikriausiai inžinierius Grozdovas, — pasakė Guščinas ir nuėjo linkui vartų.

Ištikrųjų, prie sodo privažiavo žaliu automobiliu kariškas inžinierius — komsomolas Grozdovas.

Išlipęs iš mašinos, jis paspaudė ranką Guščinui ir paklausė:

—Na kaip, ar Argusas dar gyvas?

—Gyvas, drauge inžinieriau, bet jam nebeilgai beliko...

Grozdozas įėjo per vartelius, nutraukė nuo obelies žiedą ir, kramtydamas jo lapelį, nuėjo per sodą. Lieknas, lieningas, jis už-

kludė galva obelių šakas, ir balti žiedai, sukdamiesi, puolė ant jo pečių.

—Jakovai! — šuktelėjo jis pamatęs Bachtadzą. — Argi galima patikėti, kad už pusantro šimto kilometrų nuo šio sodo eina karas? Tu tik pažiūrėk, koks puikumas!

—Štai vienintėlis daiktas šiame sode, primenantis karą, — prakalbėjo Jakovas, nurodydamas į nebegyvą šunį, išsitiesusį prie jo kojų.

Grozdozas nusistebėjo.

—Guščinas sakė, kad Argusas gyvas...

—Nugaišo kaip tik prieš tavo atvažiavimą. Kaip kad ir visada, mirtis įvyko lygiai dviem parom suėjus.

—O jūs darėte daų analizą, Jaša?

—Dienas ir naktis mes praleidžiam žyginę laboratorijoje, bet pakol kas aišku tiktai vienas: chemiški elementai, įeinanti į daų sudėtį, sudaro kokius tai nuodus, įsiskverbiančius į kraują...

Grozdozas neramiai praskleidė blanknotą, darydamas ant nekurių lapų pažymėjimus.

—O kur Iličevas? — paklausė jis Guščino.

—Laboratorijoje, suprantama.

Grozdozas įsidėjo blanknotą į kišenę ir nuėjo linkui nedidelės valstietiškos pirkios, kuri buvo užimta kaipo laboratorijos patalpa.

Iličevas ištolo pastebėjo Grozdovą, išėjo ant priangio ir linksmai šuktelėjo:

—Ar tik ne mane ieškai, Miša?

Įžymus mokslininkas, medicinos mokslų daktaras Aleksiejus Vasilevičius Iličevas įstojo į armiją iš pirmųjų karo dienų. Dirbdamas kaipo pulko gydytojas, jis neapleido savo mokslinių užsiėmimų, drauge su gydytoju Bachtadzu ir dviem chemikais kiekvieną dieną neatlaidžiai dirbo prie patobulinimo mimikrinu. Tvirtas, kresnas Iličevas atrodė dar vis jaunu vyrų, nors jam jau buvo apie penkiasdešimt metų. Gimnastikas ir įžymus tenistas, jis tužleido pirmenybę sporte tiktai savo prieteliui inžinieriui Grozdovui.

Užėjęs ant priangio, Grozdovas paspaudė gydytojui ranką ir pasakė:

III

Pas Divizijos Vadą

Divizijos vado kambaryje buvo susirinkę beveik visų pulkų ir atskirų dalių vadai. Kaip tik Iličevas su Grozdovu įėjo, divizijos vadas atsistojo ir paprašė palikti jį vieną su gydytoju ir inžinierium.

(Bus daugiau)

Lietuvoje

UZ SUSTOJIMA GATVEJE LITAS PABAUDOS

Kaunas. — Liepos 11 d. Gedimino gatvėje policija sulaukė vieną moterį ir pareikalavo, kad ji sumokėtų litą pabaudos, būk už nesilaikymą gatvėje vaikščiojimo taisyklių. Tarp moters ir policininko įvyko ginčas, kuris baigėsi tuo, kad moteris su rankinuku apdaužė policininko veidą ir atsidūrė nuovadoje, kur surašytas protokolas.

To įvykio pasiūlyti sustojimo keliolika smalsuolių, kurie priėmė kitiems policininkams buvo nubauti už sustojimą gatvėje.

Mūsų tėvynė, tai ne Amerika, ten gatvėse nesustosi, be policijos leidimo, nepereisi skersai gatvės. O jei norėsi staptelti ar šnektelti, tai žinok, kad litas kainuos ir būsi įtrauktas į "griešniukų" knygas. Tai bent tvarka!

LIETUVOS PREKYBA SU UZSIENIU

Kaunas. — Šių metų birželio mėn. iš Lietuvos buvo išvežta įvairių gaminių už 18,379,000 litų, o iš užsienių įvežta įvairių prekių bei žaliavų už 18,401,000 litų. Per visą šį 1939 m. pirmąjį pusmetį mūsų prekybos balansas yra aktyvus, nes išvežimas siekia 107 milijonus litų, o įvežimas — 93 mil. litų.

KIEK YRA LIETUVOJE VI- DURINŲ MOKYKLŲ, JŲ MO- KINIŲ IR MOKYTOJŲ

Kaunas. — Šiuo metu Lietuvoje yra 89 vidurinės mokyklos: 62 gimnazijos ir 27 progimnazijos (3-jų klasių vidurinės mokyklos). Iš jų 65 yra lietuvių (43 gimnazijos ir 22 progimnazijos) ir 24 nelietuvių.

Šiais mokslo metais vidurinėse mokyklose mokėsi 21,095 mokiniai — lietuvių vidurinėse mokyklose 18,471 mokinys, nelietuvių — 2,624 mokiniai.

Tautybėmis mokiniai šiaip yra pasiskirstę: lietuvių — 74,67%, latvių — 0,36%, lenkų — 2,08%, žydų — 17,67%, vokiečių — 1,64%, rusų — 1,42, kitų — 0,16%.

Vidurinėse mokyklose dabar dirba 1,458 mokytojai — lietuvių mokyklose 1,138, nelietuvių 320. Vyrių mokytojų yra 64,9%, moterų 31,1%.

Nuo rugsėjo 1 d. pradės veikti Kretingos valstybinė gimnazija ir Tauragės Naumiesčio progimnazija. Be to, Plungės, Kelmės ir Kauno šv. Jėzaus Širdies kongregacijos progimnazijos nuo mokslo metų pradžios paverčiamos gimnazijomis. Ateinančiais mokslo metais mokinių skaičius sieks apie 25,000.

BAIGIAMAS STATYTI AUKŠ- TAIČIŲ PLENTAS

Kaunas. — Šiais metais baigiamas statyti aukštųjų plentas, pradedant nuo Žemaičių plento ties Babskais iki Panevėžio ir toliau ligi Razalimo.

Greitu laiku bus pradėtas tęsti Žemaičių plentas nuo Rietavo ligi Šventosios uosto.

NAUJAI ATSISTATO ISTORI- NIS MIESTELIS

Kražiai. — Kražiai, kaip labai senas ir istorinis miestas, ir savo pastatais buvo virtęs tikruoju liūnu miesteliu.

Dabar čia įsigalėjus prekybininkams, miestas sparčiai perstatomas; dygsta gražūs mūriniai namai. Pirmą tokį mūrinių namų prieš penkerius metus pastatė iš sugriautų buvusių kunigaikščio dvaro rūmų plytų. Tuos rūmus buvo sugriovė rusai, atidavę dvarininkams ir privatiems asmenims. Vėliau

šiemis namams irstant, plytas nupirko Bivainis, kuris po 200 metų mūrinių statybos pertraukos pastatė mūrinius namus, o po jo sekė ir kiti.

Dabar beveik visas miestelio centras yra pastatytas iš mūrinių namų. Siemet taip pat statomi 4 mūriniai namai.

GILINA IR TAIŠO ŠVENTO- SIOS PRIEPLAUKĄ

Šventosios uostas vietomis jau pagilintas ligi 4-5 metrų. Pietinis molas šiemet bus nutęstas iki jūros molinio dugno, tad tikimasi, kad iš pietų pusės uostas nebebus užnešamas smėliu. Greičiausioje ateityje bus pradėtas statyti šiaurinis molas.

IR BAŽNYČIOS PRIJUNGTO PRIE NAZIŲ VOKIETIJOS

Klaipėda. — Kol Klaipėdos kraštas priklausė Lietuvai, krašte buvo įsteigta katalikų bažnyčios prelatūra, kurios vyriausiuoju valdytoju buvo Telšių vyskupas. Šiomis dienomis Klaipėdos kraštas išskirtas iš Telšių vyskupijos ir prijungtas prie Varmijos, Rytprūsijos. Mat, ir bažnyčia prijungiama prie hitleriškos vyskupijos.

NAUJŲ NAMŲ STATYBA

Kėdainiai. — Nuo šių metų pradžios Kėdainių mieste išduota 78 statybos leidimai. Pagal juos vykdomos šios naujos statybos: 6 gyvenamieji 2-jų aukštų mūro namai, 8 gyven. vieno aukšto mūro namai, 14 mūro ūkio trobesių, 24 mediniai gyvenamieji namai ir 25 ūkio trobesiai.

Kaip kuriose vietose auga ištiesai nauji miesto kvartalai. Šiuo metu sustatyta aktų ir bus nugriauta 44 lūšnos.

KIEK DARBININKŲ APSI- DRAUDĖ LIGONIŲ KASOJE

Kaunas. — Anksčiau, vertės atžvilgiu, apie 70-80 procentų viso aprausta darbininkų ir tarnautojų, įskaitant geležinkelio tarnautojus ir laisvai samdomus eigulius — 74,069 asmenys.

PER KUR DABAR VEDAMA PREKYBA SU UZSIENIU

Kaunas. — Anksčiau vertės atžvilgiu apie 70-80 procentų viso Lietuvos išvežimo eidavo per Klaipėdą.

Dabar išvežimas daugiausia eina per Kretingos muitinę, būtent, apie 60 proc. viso dabartinio mūsų išvežimo. Po Kretingos muitinės antroje vietoje yra Joniškio muitinė su 12 proc. toliau: Virbalio muitinė su 9,1 proc.

Išvežime pirmąją vietą vertės atžvilgiu užima Kauno muitinė su 41,17 proc. (seniau taip pat Klaipėda). Toliau seka: Kretingos muitinė su 34,67 proc., Virbalio muitinė su 13,75 proc. ir kt.

PERKŪNIJA SUDEGINO TRO- BESIUS, VIENĄ UZMUŠĖ, DU PRITRENKĖ

Ukmergė. — Perkūnija ir audros Ukmergės apskr. ūkininkams šiemet yra padariusios labai daug skaudžių nuostolių. Perkūno užmuštų žmonių ir gyvulių ir sudegintų trobesių skaičiumi apskritis, tur būt, stovi pirmoje vietoje.

Štai vėl, liepos 17 d., apie 15 val. Kaukiškių km., Musninkų valsč. perkūnas uždegė Antano Bareikos gyvenamąjį namą, iš kurio užsidegė klėtis ir abu trobesiai galutinai sudegė. Tuo pat laiku perkūnas užmušė minėto Bareikos žmoną Stefaniją, 45 metų amžiaus ir smarkiai pritrenkė du to paties kaimo gy-

šventosios uostas — nepriklausomos Lietuvos ateities vartai į pasaulį. Vaizdelyje matomi pietinis ir šiaurinis molas. Pietinis molas jau yra nutiestas giliai į jūrą ir iš tos pusės nebėra pa-

vojaus, kad uostą smėlis užneštų. Greitu laiku pradėdamas tęsti ir šiaurinis molas. Uostas nuolat gilinamas ir nedideli laivai jau šiandien gali įplaukti.

MAISTO B-VĖ AUGINS VIŠČIUKUS MESAI

Kaunas. — Šiuo metu "Maisto" bendrovė ruošiasi viščiukų eksportui. Tam reikalui prie Tauragės "Maisto" fabriko pastatyti 3 dideli pastatai, kuriuose bus penimi iš ūkininkų supirkti viščiukai, o vėliau piaunami ir paruošiami eksportui. Ryšium su tuo į fabriką priimama apie 100 naujų darbininkų.

Anksčiau per savaitę paruošdavo eksportui apie 500-600 ctn. bėkono, o šiuo tarpu per savaitę paruošama apie 2,000 ctn. vien tik Tauragės fabrike.

ISVYKO Į AMERIKĄ PASIMOKYTI

Kaunas. — Kauno prekybos mokyklos direktorius J. Kiaušis liepos 18 d. išvyko į Amerikos Jungtines Valstybes. Jis ten iš bus apie pusantro mėn., susipažins su amatų ir prekybos mokyklomis, lietuvių kultūrinio ir ekonominio gyvenimu.

Būtų gerai, kad nors kiek pasimokyti iš demokratinio S.A.V.

STATOMA NAUJAS TILTAS PER SESUVĄ

Kaunas. — Šiemet per Šešuvos upę ties Gaure statomas Susisiekimo Ministerijos didelis gelžbetoninis tiltas, kurio statyba kainuos apie 150,000 litų. Tiltas bus 50 metrų ilgio ir turės didelės reikšmės susisiekimui su Taurage, Batakais ir Eržvilku.

"SPAUDOS FONDAS" ĮSIKŪ- RĖ NAUJUOSE RŪMUOSE

Kaunas. — Šiomis dienomis "Spaudos Fondas" įsikūrė savo naujai pastatytuose rūmuose. "Spaudos Fondo" rūmai pastatyti Vytauto prospekte, priešais autobusų stotį, ir yra vieni moderniausių, didžiausių ir gražiausių rūmų Kaune.

"Spaudos Fondo" rūmai, palyginus su kitais Kaune esamais didesniais pastatais, yra vieni erdviausių. Pav., Prekybos ir Pramonės rūmai turi apie 14 tukst. kub. metrų, o "Spaudos Fondo" rūmų tūris net 25 tukst. kub. metrų.

Rūmų apačioje, pusrūsiuose, sukrauta Lietuviškoji enciklopedija, kurios vien klišių čia yra per 10 tukstančių. Toliau eina popieriaus prekių dirbtuvės, knygriškla, spaustuvi, cinkografija, litografija, prekybos skyrius ir urmo sandėliai su kontora, direkcija, buhalterija, Lietuviškosios enciklopedijos administracija.

Rūmuose yra ir didelė, kokių 400 vietų salė, kurioje numatyta įrengti tarnautojams skaityklą ir darbininkų biblioteką. "Spaudos Fondas" naujuose rūmuose įrengia didelį knygyną.

nes algas statybos darbininkams.

SOVIETŲ SAJUNGOS ZUPE- RIS, GAZOLIS IR ŽIBALAS LIETUVOS RINKOJE

Kaunas. — Klaipėdos priplaukos netekus susitrukdė prekyba su užsieniu. Tik birželio pradžioje pavyko praeiti trūkumą užperio, kuomet iš Sovietų Sąjungos per Obelių ir Joniškio stotis gauta 7,000 tonų užperio. Dabar tuo keliu bus be pertraukos importuojamas Sovietų Sąjungos užperis.

Per laisvą Klaipėdos priplaukos zoną iš Sovietų Sąjungos atvežta didžiulis kiekis žibalo ir gazolio.

SVIESTO EKSPORTAVIMAS Į UZSIENĮ

Kaunas. — Per pirmuosius šių metų šešis mėnesius pieno perdirbimo bendrovės pristatė eksportui 6,738,660 kg sviesto. Per tą patį laiką 1938 metais buvo pristatyta 6,170,135 kg sviesto. Vadinas, per šiuo metų pirmą pusmetį sviesto eksportuota daugiau kaip praėjusiais metais 568,525 kg arba 9,21%.

JAUNI LIETUVOS GYDYTOJAI

Kaunas. — Sveikatos Departamentas paskutinėmis dienomis suteikė medicinos gydytojų praktikos teises 23 jauniems gydytojams, jų tarpe 3 moterims, o dantų gydytojų diplomus gavo 9 asmenys, vienos moters. Medicinos kandidatų laipsnius gavo net 60 asmenų, jų tarpe ir 12 moterų, kurie dabar baigė medicinos fakultetą.

RUOSIA DAINŲ DIENĄ

Alytus. — Rugsėjo 2-3 dienomis Alytuje organizuojama Dainų Diena.

Numatoma, kad dainų dienoje dalyvaus apie 1000 dainininkų. Daugiausia iš Alytaus ir bendrai Suvalkijos apylinkių.

Vyriausios dainų dienos dirigentai bus N. Martinonis ir L. Kerauskas. Iškilmės prasidės su chorų varžybomis. Pirmieji trys geriausia pasirodė chorai ir jų dirigentai gaus iš Alytaus miesto, apskrities ir Lietuvos Muzikų Draugijos dovanas.

Pirmiau buvo planuota šiais metais turėti tris tokias dainų iškilmes, bet dėl finansų stokos teko nuo dviejų atsisakyti.

SUSTREIKAVO STATYBOS DARBININKAI

Kaunas. — Liepos 12 d. Kauno statybos darbininkai: mūrinių, plytų ir cemento nešėjai ir dažytojai, viso virš 1000 darbininkų išėjo į streiką reikalaudami pakelti algas.

Darbininkai išrinkę savo delegatus pasiuntė į Darbo Rūmus, kad jie priverstų valdžią įsakyti rangovams, kad mokėtų aukštes-

ŽAIBAS UZMUŠĖ DVI KAR- VES, BET ŽMOGUS BUVEŠ TARP JŲ LIKO SVEIKAS

Alytus. — Tikrai tie dzūkai tvirti, kad jų nė perkūnas neužmuša. Tą tvirtina įvykis su Kunvenčiumi. Įvykis atsitiko ketvirtadienį, bet šeštadieniais ir suskaldytus akmenis matytų dėžėmis, o ne krūvomis. Valdžia ir šiuos reikalavimus atmetė pasityčiodama iš darbininkų. Girdi, jums negalima algą mokėti šeštadienį, nes pragersite, o suskaldytus akmenis nėra prasmės dėžėmis matuoti, nes dar nieks nebuvo nuskrustuas. Darbininkai tuomi pasipiktino ir, kaip Lietuvos Žinioš praneša: "plento tiesimo darbai dar šią savaitę pertraukiami." Su praskime, kas yra tas "darbų pertraukimas." Tai bus tas pats, ką mes išstatę reikalavimus sustojame dirbę ir "laukiame," pakol reikalavimai bus išpildyti — streikuojame.

STAIGA MIRĖ TAURAGĖS PASTO VIRŠININKAS

Tauragė. — Liepos 10 d. besirengiant eiti tarnybon staiga mirė T. Listanderis, Tauragės pašto viršininkas.

Jis apart savo tarnybos aktyviai dalyvavo šaulių organizacijoje ir buvo plačiai žinomas visuomeniniuose sluoksniuose. Jo kūnas išvežtas į Naumiestį, kur ir palaidotas.

SUDEGĖ ŠPITOLĖ

Kretinga. — Liepos 12 d. Andrejevo miestelyje užsidegė ir visiškai sudegė špitolė. Kilus gaisrui buvo susidaręs rimtas pavojus ir kitiems miestelio namams, bet pavyko gaisrą lokalizuoti.

Apskaičiuojama, kad gaisras padaręs apie 27,000 litų nuostolių. Gaisras kilęs dėl neatargumo su ugnia.

PERKŪNAS SUDEGINO ŪKĮ

Utena. — Liepos 9 d. perkūnas uždegė Šinaudinių kaimo ūkininko Guobužio gyvenamą namą. Ugnis išsiplėtė ir sunaikino tvirtus su bekonais. Nuostolių padaryta daug.

JAUTIS SUBADĖ SENUKĄ

Mažeikiai. — Pakvišo dvaro jautis užpuolė ir subadė 76 metų amžiaus senuką Kiaušą. Sužalotas senukas nuvežtas į Mažeikių ligoninę, kur konstatuota, kad senuko gyvybei yra didelis pavojus.

APVIRTĖS SU VALCIA PRIGERĖ

Jurbarkas. — Kudiliuose, liepos 14 d., Nemune, Pranas Kavaliauskas belipant iš valtės ir baidoką netikėtai apvirto ir prigirė. Kūnas nesurandamas.

Jo sesuo M. Steucaitienė baidoką dirbusių darbininkų išgelbėta.

BUS STATOMAS RYZIŲ PA- RUOSIMŲ FABRIKAS

Kaunas. — Kas metai į Lietuvą importuodavo po 600 tonų ryžių žaliavos, juos paruošdavo vartojimui Klaipėdoje. Dabar Klaipėdos netekus, o nelūkstentus ryžius negi valgys. Tuo reikalu planuojama pastatyti Lietuvoje ryžių paruošimui fabriką.

BEPROTNAMIS PERPILDY- TAS LIGONIAIS

Kalvarija. — Lietuvos Žinios trumpai praneša: "Valstybinė Psichiatriinė Ligoninė Suvalkų Kalvarijoje šiuo metu yra perpildyta ir jokių naujų ligonių negali priimti." Tai liūdna naujiena. Negi iš gero žmonės bepročiai palieka.

PLENTŲ DARBININKŲ BRUZDEJIMAS

Marijampolė. — Liepos mėnesio pradžioje šios apylinkės plentų darbininkai, akmenskalčiai pradėjo organizotis ir išstatyti valdžiai savo reikalavimus.

Akmenskalčiai reikalauja, kad būtų jiems mokama po 6 litus vietoj ligi šiol mokėtų 5 litų, už tam tikrą kiekį suskaldytų akmenų. Reikalavimų nepa-

tenkino.

Nepatenkinti darbininkai išstatė kitus reikalavimus, būtent, kad jiems algą išmokėtų ne antradieniais, bet šeštadieniais ir suskaldytus akmenis matytų dėžėmis, o ne krūvomis. Valdžia ir šiuos reikalavimus atmetė pasityčiodama iš darbininkų. Girdi, jums negalima algą mokėti šeštadienį, nes pragersite, o suskaldytus akmenis nėra prasmės dėžėmis matuoti, nes dar nieks nebuvo nuskrustuas. Darbininkai tuomi pasipiktino ir, kaip Lietuvos Žinioš praneša: "plento tiesimo darbai dar šią savaitę pertraukiami." Su praskime, kas yra tas "darbų pertraukimas." Tai bus tas pats, ką mes išstatę reikalavimus sustojame dirbę ir "laukiame," pakol reikalavimai bus išpildyti — streikuojame.

Žinios iš Klaipėdos Krašto

KIAUSINIAI NE TIK PA- BRANGO, BET IR UŽ PINI- GUS NEGALIMA JŲ GAUTI

Klaipėda. — Visokių maisto produktų kainos žymiai pakilo, o kiaušinių ypatingai. Dabar vienas kiaušinis kainuoja 10 fenigių, o paprasčiausios jagninės dešros svaras kainuoja 1.20 markės.

Klaipėdiškiai skundžiasi, kad ir turėdami pinigų negali nusipirkti maisto produktų. Kiaušinių viešojoje rinkoje jau visai nebematyti.

KEICIA GATVIŲ VARDUS NAZISKAIS

Klaipėda. — Miesto policija šiomis dienomis įsakė pakeisti dar šiuos gatvių vardus: Turgaus gatvė dabar vadinsis Strasse der SA, o Pievų gatvė — Johannes Schirrmann-Strasse.

PIENĄ TURI ATIDUOTI NAZIAMS

Klaipėda. — Visiems Klaipėdos Krašto ūkininkams įsakė pristatyti tam tikrą pieno kiekį ir nazių nurodytus punktus. Nazių valdžios agentai pertikrino kiekvieno ūkininko karvių kiekį ir sulgy to nustatė kiek ūkininkas turi pats suvartoti ir kiek pieno pristatyti ir nurodytus punktus.

ATIMINEJA LITUS IR DAR NUBAUDŽIA

Klaipėda. — Nazių valdžia įsakė, kad ligi 1 d. visi Klaipėdos Krašto gyventojai turimus litus iškeistų į reicho markes. Gyventojai nepasitikėdami nazių valdžia daugumą to įsakymo išpildė. Jie saugoja litus kaip savo akį.

Dabar nazių agentai skundžia gyventojus. Pas gyventojus daromos kratos ir atrasti litai konfiskuojami, o jų savininkai nubaudžiami. Panašiai yra ir su kitų šalių valiuta ne tik Klaipėdos Krašte, bet ir visoj Vokietijoje.

IR AVIS TURI KIRPTI SULYG NAZIŲ NUSTATYTŲ TAISYKLIŲ

Klaipėda. — Kiekvieną dieną klaipėdiečiai gauna naujų įsakymų. Liepos mėnesio pradžioje nazių įsakė, kad ir avys būtų kerpamos tikta nazių nustatyto vilnų ilgiu ir tikta tam tikru laiku.

Iš nesilaikančių tų taisyklių vilnos atimamos ir dar nubaudžiami.

Tik dabar paaiškėja, kad visi arjoniško kraujo naziai turi būti viršininkais, ką nors valdyti. Neesant žmonių valdymui, tai paskiriami inspektoriais avių vilnų matavimui. Tai vis viršininkai, vis ką nors valdo. Jei ne žmones, tai nors avis. Mat, pagal Hitlerio teoriją, tai vokiečiai turi atlikti tą prigimtą dėsni — ką nors valdyti.

Mano žodis Draugams ir Darbininkų Judėjimo Priešams

Liaudies Balso skaitytojai pastebėjote užpildytą numerį, kad aš pasitraukiau iš Liaudies Balso redakcijos, kurioje išdirbau per paskutinius pusketvirtį metų. Žinau, kad kaip draugai, taip ir darbininkų judėjimo priešai laukia mano žodžio apie pasitraukimo priežastis; žinau, kad nekurie draugai iš kitų kolonijų stebi, ar nenuardėsiu į kokių nors sklokininkų balą, o darbininkiško judėjimo priešai laukia ar neatklys pas juos nauja buriutė ir ar nepadės jiems pilti ant darbininkiško judėjimo pamazgas. Todėl tenka tarti žodis, kaip pirmiems, taip ir antriems.

Darbininkiško judėjimo draugams ir progresui gero linkniams, turiu pasakyti, kad atsitraukiau nuo laikraščio ne dėl kokių nors idėjų nesutikimo, bet priverstas ekonominių sąlygų. Kokios tos sąlygos buvo, darbininkiškom organizac. priklausą draugai jas gerai žino iš laikraščio atskaitų, o priešams neturiu reikalo aiškintis. Taipgi pastebiu, kad būčiau nesitrukęs, jeigu būčiau numatęs, kad dėl to atsitraukimo laikraščio įvyktų žala. Prieš pasitraukimą tas klausimas buvo plačiai apsvaistytas atitinkamam vadovaujančių draugų būrelyje ir prieita išvados, kad laikraščio žalos nebus, išskyrus netekimą vieno darbininko.

Tikiu, kad draugai susiras tinkamą draugą ir juo atpildys mano vietą, o aš kiek galėdamas padėsiu. Taipgi tikiu, kad atsiras ir tokių, kurie mane kaltins dėl pasitraukimo ir ieškojimo geresnių ekonominių sąlygų. Tokiems nenoriu teisintis, o tik noriu priminti, kad vargu jie norėtų apiešti turimus darbus ir stoti prie laikraščio už trečdaly turėtos algos. O aš ir kiti draugai tą padarėme, tikrai susidėjus kitom sąlygom ir neturint pagalbinių pajamų šaltinių negalėjau tai daryti toliau ir buvau priverstas ieškoti kitokio darbo, kurį gausiu ar ne, tai kitas klausimas.

Iš laišku ir laikraščio sužinojau, kad asmenys, per Naujienas ir Vienybę skleidžianti visokių pletkus, pradėjo leisti pletkus, būk aš pabėgęs su Liaudies Balso išdu. Visgi juokingi žmonės. Viską sprendžia pagal save ir stato save nežinančiais mažiausių organizacinių taisyklių. Jie mano, kad jeigu jie pasigriebė Jaunimo Sąjungos išdą, būvusio Kanados lietuviu mizerną išdą, tai ir Guoba turėjo tai padaryti. Bet kas priklauso nors prie Sūnų ir Dukterų Kanados

Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos, tas žino, kad darbininkišku organizacijų išdai nėra taip lengvai pagriebiami, kaip jie mano, o kita, prie jų stovi ir kitokio plauko žmonės. Jų plepėjimai išduoda jų pačių porus. Iki šiol kai kam buvo juokinga kokiais sumetimais toji šaika stato save ant juoko ir šaukia suvažiavimą tos organizacijos, prie kurios jie visai nepriklauso. Tai mat del išdo, nes jame randasi apie šeši tūkstančiai dolerių. Well, žmonės, sudoroję du išdus, o kiti žvejoję kitais būdais, apie organizacijų išdus kitaip ir neįsivaizdina.

Žinoma, jeigu jau išgalvojama tokia nesąmonė, jie išgalvos jų ir daugiau, nes tai jųjų amatas. Bet del to darbininkiškam judėjimui bus nei šilta nei šalta, nes kuomet jo priešai skleidžia juo kvailesnius melus, tuo stato save vis į silpnesnę poziciją. Darbininkiškame judėjime išbuva per paskutinius dešimtis metų, visuomet dirbau kiek pajėgiau, tad turėjau nemaža draugų ir priešų. Tad atsitraukdamas dabar į užpakalines tolimas provincijos eilės, tikiu, kad kaip miestų, taip ir provincijų progresyviai lietuviai aktingai dirbs tą darbą, kurį iki šiolei visi sustartinau dirbome.

M. Guoba

Atlankykite Sergančią Draugę A. Kriščiūnaitę

MONTREAL. — Gražiomis saulėtomis ir gamtos papuoštomis pavasario ir vasaros dienoms yra sunku dirbti dirbtuvėje, bet kur kas sunkiau yra būti ligoniu ir gulėti ligoninėje. Pastarųjų nelaimingųjų tarpe yra daug mūsų draugų ir draugių. Bet šiuo tarpu aš noriu atkreipti montrealiečių atydą į jaunos, progresyviškom judėjime atsizymėjusios ir draugiškos nuotakos lietuviškos drg. A. Kriščiūnaitės dabartinę padėtį.

Draugė A. Kriščiūnaitė jau kelintas mėnuo kaip serga. Ji gulė Grace D'Art Home ligoninėje. Atlankyta skundėsi, kad mažai lankytojų turi. Tai neleistinas progresyvių lietuvių apsileidimas. Kol ji buvo sveika, kiek jos supratimas ir jėgos leido pasidarbavo organizacijų bu-davojime. Tai mes turime jaustis pareiga ją atlankyti.

Lankymui laikas: sekmadieniai ir trečiadieniai nuo 3 ligi 4 val. p. p.; pirmadieniai ir penktadieniai po 7 val. vakare. Nuvažiavimui į virš minėtą li-

Buvęs Albanijos karalius Zogas ir jo žmona Geraldine dabar ran-

dasi Stokholme, Švedijoje. Čia jie matomi laike pasivaikščiojimo.

MONTREALO IR KAIMYNIŲ KOLONIJŲ LIETUVIAI!

L. L. D. Pirmo Rajono Ruošiamas Metinis Liaudies Balsui

PIKNIKAS

IVYKS

SEKMADIENI, 13 RUGPIŪČIO (AUGUST)

TETREAUVILLE PARKE

Rajono komitetas, talkininkaujant abiems kuopoms ir kuopų Moterų sky-

riams, pasiryžęs padaryti šitą pikniką vienu iš įdomiausių

ir įvairiausių, koks kada yra buvęs.

Frontenekietės moterys jau dabar pradeda ruošti garbės stalą.

Posančalietės moterys pasižadėjo bufetą papuošti skaniais užkandžiais.

Bus vedamas abiejų moterų skyrių kontestas, įvairūs laimėjimai.

Įvairūs žaidimai, lenktynės, šaudymai, jaunuolių "footballės" spardymas,

krepšelių ir bolų žaislai ir įvairių kitokių pramogų.

Bus smagi ir žavinti muzika, kuri griež iki vėlumui

Visus ir visas Montrealo ir apylinkės lietuvius-es kviečiame atsilankyti

ir paremti vienintėlį Kanados lietuvių laikraštį, taipgi kartu

praleisti laiką smagiai ir įdomiai.

Pastaba: Jei bus blogas oras, piknikas bus nukeltas į sekančią savaitę.

Rengėjai

goninę imkite Hochelega gatvekarį Nr. 84 ir po to imkite autobusą Cadel. Jis nuves iki ligoninės.

Nuo savęs ir nuo ją pažinojusių draugų ir draugių, linkiu kuo greičiausiai pasveikti ir vėl grįžti į jaunuomenės tarpą tęsti pradėtą progresyvio judėjimo bu-davojimo darbą.

Ch. R.

Savaitė Atostogų Tarp Rochesteriečių

MONTREAL. — Šeštadienį, liepos 22 d. popietyje nuvykome į Rochesterį pas drg. Norkelūnus. Draugai Norkelūnai mus draugiškai priėmė, pavaišino ir vėliau nuėjome pasizūrėti lietuvių parapijos "fėro." Tai buvo tikras lietuviškas kermošius. Didžiausias truksmas kilo su lotėrija, kur buvo išleidižiamas laimėjimui automobilis. Daug lietuvių praleido po keletą dolerių, bet automobilis buvo laimėtas už 15 centų vieno žydelio.

Sekandią dieną drg. Norkelūnai apžodinėjo Rochesterio žymesnes vietas. Man tenka pripažinti, kad Rochesteris su savo puikiais parkais, gėlynais ir daugybe vėšlių medžių, yra vienas iš gražiausių ir įdomiausių Amerikos miestų. Jis turi apie pusę milijono gyventojų.

Vieną pusę Rochesterio miesto plauja didžiulis Ontario ežeras su savo puikiomis maudynėmis, kur rochesteriečiai gaivina savo sveikatą.

Rochesteryje gyvena apie 2,000 lietuvių. Daug lietuvių yra biznierių, amatininkų ir profesionalų. Man net buvo nuostabu, kad tarpe tokio, palyginamai mažo lietuvių skaičiaus, yra tiek profesionalų ir biznierių.

Pokyliai

Rochesteriečiai yra nepaprastai vaišingi žmonės. Kiekvieną mūsų buvimo dieną Rochestery-

je teko dalyvauti jų suruoštuose pokyliuose.

Sekmadienį, liepos 23 d. drg. Norkelūnai mūsų atsilankymo proga suruošė puikų pokylį, kur dalyvavo skaitlingas būrys jų sukviestų svečių ir pokylis savo lietuviškumu buvo labai linksmas. Žaidimai, šokiai, dainavimai ir kit. tęsėsi ligi vėlumui.

Antradienį teko dalyvauti drg. Šukių suruoštame pokilyje išvažiavime į užmiestį. Iš ten tai net kaip kurie sugrįžti užmiršome. Apart skanių valgių ir visokių gėrimų drg. Šukys mus linksmino su atsivežtu akordinu, o mes šokome visu smarkumu. Tai buvo kolektyvis laukimas šv. Onos, drg. O. Šukienės vardadienio. Draugai sukia užlaiko plaukų kirpyklą. Jie labai draugiški žmonės.

Trečiadienį teko dalyvauti net dviejuose pokyliuose. Pas drg. Spuogius, plaukų taisyms įstaišais savininkus ir pas drg. Kovus. Čia praleidome bešvėdami Onos vardines.

Paskutinę mūsų atostogų dieną Rochesteryje teko praleisti dalyvaujant pas drg. Dirsius, saliuo savininkus, jų suruoštame iškilmingame pokilyje. Drg. Dirsius, namuose pokilyje mes linksminomės, valgėm, gėrėm ir dainavom ligi po pusiaunakčiui, kuomet susikrovėme į savo "šėvuką" ir leidomės Montrealo link.

Viešas Padėkos Žodis Rochesteriečiams

Visiems draugams ir draugėms rochesteriečiams už tokį mūsų draugišką priėmimą ir vaišinimą, taipgi visiems tiems, kuriuos teko pažinti ir kurie vieniokiu ar kitokiu būdu parodėte draugiškumą, ar suėjome į pažintis, reiškiame nuoširdžiausią padėką.

Mes pilni geriausių įspūdžių, iš atsilankymo pas rochesteriečius, laimingai pasiekėme Montreala ir vėl tęsiame savo kasdienį gyvenimą. Įgytieji malonūs

įspūdžiai pas mus paliks amžinai.

D. N.

Red. Priešas: — Del vietos stokos laikraštyje Jūs parašytus įspūdžius teko sutrumpinti.

Farmų Darbininkų Uždarbiai, Darbo Sąlygos ir Derlius

ROLAND, Man. — Man teko dirbti pas fermerį į vakarus nuo Winnipeg. Ten derlius geras, nes lietaus buvo užtektinai. Ten bedirbant gavau nuo man pažįstamo fermerio laišką, kuriuo kvietė nuvykti į Roland apylinkę.

Roland apylinkė yra pietinėje Manitobos provincijos dalyje. Šioje apylinkėje visuomet anksčiau derlius prasidėdavo, bet šiais metais ypatingai. Čia jėva piūtė prasidėjo liepos 22 d.

Man nuvykti į Rolandą pas man pažįstamą fermerį, kuris mane sutikęs pranešė, kad fermeriai turėję savo susirinkimą ir nutarę javapiūtės ir kūlimo laike mokėti sekandiai: dirbantiems prie nukirstų javų statinėjimo po \$2.00 į dieną ir prie kūlimo nedaugiau, kaip po \$2.50. Darbo diena nustatyta sekanti: dirbant prie statinėjimo reikia keltis ryto 5 val. ir stoti prie darbo 7 val. Darbas baigiamas vakare 7 val. Dirbant prie javų kūlimo reikia keltis ryte 4 val., prie darbo stoti 6 val. ir vakare baigiamė 8 val. Šeštadieniai reikiama keltis ir darbą pradėti viena valanda anksčiau ir vakare paibaigiamė viena valanda anksčiau. Paprastai šeštadieniai baigiamė valanda anksčiau, kad turėjus progą nuvažiuoti į miestelį apsipirkti.

Šiais metais Rolando apylinkėje javai kiek prastesni, nes lietaus stokavo. Kaip fermeriai apskaičiuoja, tai kviečiais užsėtas akras duos, po maždaug, 25 kušelius grūdų.

Naujai paskirtas vyriausias Pa-
lestinos žydų rabinas, Rabbi Ben
Zion Uziel (kairė) ir Jeruzalimo miesto vicemajoras, Mr. D. Oster, dešinė.

Piknikas Praėjo Palikdamas Malonius Atminimus

COLEMAN, Alta. — Liepos 23 d. Lietuvių Literatūros Draugijos 139 kuopa suruošė pirmą pikniką.

Prieš pikniką šeštadienį vakare buvome nusiminę, nes atrodė, kad lis, svečių piknikan neatvyks — teks vieniems colemaniečiams vaišintis, bet įvyko kaip tik priešingai.

Liepos 23 diena, sekmadienis. Graži saulėta diena. Nuo dešimtos valandos ryto pradeda rinktis svečiai. Vieni automobiliais, kiti sunkvežimiais, tretieji autobusais atvyksta. Čia rasime progresyvio judėjimo budavotojus ir rėmėjus iš Natal, B. C., Sentimental, Coleman, Hillcrest, Bellevue, Castle, Monarch, Sterling ir Lethbridge. Nekuriems teko keliauti po šimtą mylių.

Sterlingo lietuviai atvykdami atsivežė ir muzikos instrumentus, už ką pikniko rengėjai ir svečiai jiems likome dėkingi.

Labai gerą įspūdį padarė atvykę Lethbridge LLD 69 kuopos nariai ir simpatikai su Lethbrige mainieriu nuosavu autobusu. Ant balto autobuso viršaus juodom stambiom raidėm užrašyta U.M.W.A. (United Mine Workers of America) ir unijos lokalo numeris. Raidės ant autobuso reiškia vardą unijos, kuri 1932 metais tiek baimės suteikė Coleman kasyklų savininkams, nors tuomet unija buvo suardyta, 75 darbininkai išmesti iš darbo ir 6000 darbininkų palikti nuolatinėje baimėje netekti darbo.

Pasirodymas šio autobuso lietuvių piknike buvo kaip ir pademonstravimas, kad mes artimai susirišę su organizuotais mainieriais gretimuose miesteliuose ir netolimoje ateityje būsime U.M.W.A. nariais.

Piknikas praėjo, bet rodos dar matai besirenkančius svečius, kuriuos pasitinka ant lieptelio merginos ir papuošia raudonais

Važiuojant į Rolandą buvau sustojęs pora dienų Winnipege. Ten būnant buvau užjęs į darbininkų samdos biurą, kur teko patirti, kad yra fermerių reikalaujančių patyriusių farmų darbininkų. Patyriusiems darbininkams, mokantiems karves melžti ir visas ūkio mašinas valdyti, siūlo 25 — 34 dolerius į mėnesį už darbą per išstus metus. Buvau keli pasiūlymai ir vertingesnio darbo, bet tai specialijų darbo sričių darbininkams.

Žinant, kad ir daugiau lietuvių darbininkų dirba farmose ir įvairiose sąlygose, tai labai pageidautina, kad ir kitų provincijų farmų darbininkai parašytų spaudoje. Ypatingai pageidautina, kad suteiktų žinias apie farmų darbininkų uždarbius, darbo sąlygas iš Saskačevano provincijos. Ten javapiūtė prasideda kiek vėliau žinant sąlygas būtų galima persikelti darbams į tas provincijas.

J. Martinonis

Rengėjai

Istorinis Sutapimas

Yra sakoma, kad žmonių gyvenime istorija kartojasi. Kad tie įvykiai, ta padėtis, kuri jau šimtmečiais yra nusiritusi į praeitį, vėl ima ir pasikartoja šiais moderniais laikais. Ar istorija pasikartoja — nežinau. Bet kad istorijos įvykių panašumas pasikartoja, tai tiesa. Paėmus Pijaus Grigaičio ir Vitaičio organus ir pasiskaičius jų korespondentų išminties, net baisu darosi. Tiek ten trukėjo, tiek ten riksmo prieš Kanados lietuvių progresyvių veikimą ir Liaudies Balsą, kad rodos tikrai ateis sūdna diena ir akmens nebeliks ant akmens. Bet . . . yra panašus istorijos atsitikimas buvęs, kada dar asilas su liūtu geruose santykiuose gyveno.

Anuo metu taip buvo, kad liūtas užsinerėjęs šviežienos pasikvietė asilą ir abu išėjo į kalnus medžioti. Bevaikiodami po kalnus priėjo vieną urvą, kuriame kalno ožiai gyveno. Sulig susitarimo asilas įėjo į urvą ir ten ėmė visai bliauti, rėkti, mauti ir spardytis. Ožiai išsigandę triukšmo bėgo laukan, o čia liūtas juos po vieną ir susigaudė. Paskui išėina asilas ir klausia liūto:

— Na, pasakyk, ar ne baisiai aš blioviau ir rėkiau?

— Taip, — sako liūtas. — Labai baisiai, jei aš nebūčiau žinojęs, kad ten asilas taip rėkia, tikrai išsigąsčio būčiau pabėgęs . . .

Lygiai taip pat rėkiau Grigaičio ir Vitaičio korespondentai, bet baimės niekam neįvairu, nes žmonės žino, kas ten taip baisiai rėkia. O rėkiau ten jau visiems žinomi triukšmadariai. Tai žmonės, kurie neapykanta užsidedę prieš progresyvių veikimą lieja savo tulžį ir stengiasi lietuvių draugiškus santykius išardyti.

Kam nėra žinoma, kur tie ponai Toronto "socialistai" nuardėjo. Kas nežino, gali pamanyti, kad tas riksmas eina iš galingų gerklų, bet torontiečiams visiems yra žinoma, kaip tie visi Grigaičio tarnai čia Toronte susijungė su atžareiviais ir fašistais ir visi sykiu nuėjo po bažnyčia giedoti gyvojo rožančiaus. Neapkęsdami progresyvių lietuvių veikimo, jie su liguistu įtužimu ir pajrusių nervų isterija pilsto savo srutas Naujienų ir Vienybės špaltose ir tuo nori sutepti Liaudies Balsą. Bet neapykanta apkviesi žmonės pamiršta, kad kiekvienas indas turi savo paskirimą. Prie Liaudies Balso tie žmeiztai ir tos bandomos užpilti srutos neprilips, jos pils-tomos Naujienų ir Vienybės špaltose, todėl ten ir paliks. Liaudies Balsas turi progresyvių, kūrybinius tikslus. Dabar yra tokia padėtis, kad žmonės norėdami apginti savo reikalus ir teises, turi visas demokratinės jėgas burti krūvon ir stoti veikiam prieš reakciją ir fašiz-

mą. Dar nepaėjo Lietuvos nepriklausomybei pavojus, ir žmonės, norėdami savo laisvę apginti, turi stoti bendran veikiam, veikti už atsteigimą Lietuvoje demokratijos. Tai kilnūs, visuomeniniai tikslai ir jų Liaudies Balsas siekia ir aiškina, kad mes lietuviai negalime atsilikti nuo gyvenimo, kad mes turime visi draugiškai ir vieningai stoti už visų bendrus reikalus. Ir Kanados lietuviai suprastami tuos tikslus išaugino savo organizacijas ir Liaudies Balsą. Išaugino, mokė ir išlaikyti ir dar labiau ugdyti ir tvirtinti. Veltui Grigaičio ir jo talkininkų isteriški šūkavimai, jie šūkavau jau nebe pirmą dieną . . .

Bet ponai ir ponios Pijūso Grigaičio šeimos! Veltui jūs rėkiate ir spardotės. To jūsų riksmo niekas neišsigąs, o jei ir išsigąs, tai niekas kitas, o tik koks politinis ožys.

Dėdė

Žinutės iš Toronto

Norėjo Apgauti A. Batulevičių

Jau buvo rašyta, kad A. Batulevičiaus, kuris gyvena Westone, apdegė namas. Tad jis iš apdraudus kompanijos gavo čekį ant \$1,000. Apgavikai kokiū nors būdu sužinoję, pasitiko jį einant iš darbo, parvežė jį namus ir norėjo iš A. Batulevičiaus išvylioti čekį. Bet jis patėmyjo kas per "svečiai" pas jį atsilankė ir norėjo apie tai pranešti policijai. Apgavikai tą nujausdami paspruko. Paskiau buvo pranešta policijai ir sako, kad tuos apgavikus jau sugavė.

Serga J. Sermukšnis

Nekuris laikas, kaip J. Sermukšnis nesijautė gerai, tai paskutiniu laiku kreipėsi į liginines, kad išstytų jo ligą. Bet ant nelaimės daktarai patarė važiuoti į džiovininkų sanatoriją. Tai perreikė sekmadienį drg. J. Sermukšnis išvažiavo į sanatoriją, Westonan.

Kitas Gaisras

Perreikė sekmadienį, dienos metu, užsidedę namas, kurį turėjo pasirendavęs D. Bernatavičius. Kada gaisras įvyko D. Bernatavičius buvo Sūnų ir Dukterų pikniko, o namuose liko tik vaikai ir nekuri jo gyventojai. Sako, namas smarkiai apdegė, taigi sudegė nemažai ir daiktų. Tad ši nelaimė D. Bernatavičius smarkiai sukrės, nes, kaip girdėtis, tai jo daiktai nebuvo apdrausti.

Jau Pradeda Rinktis Liaudies Balso Pikniką

Torontiečiai turėjo du pikniko šalimais: šeštadienį, naktinį — moterų pikniką ir sekmadienį,

L.L.D. 162 Kuopos Ruošiamas Liaudies Balso Metinis

PIKNIKAS

Ivyks

Sekmadienį, 13 Rugpiūčio (August)

Westone Prie Masio Farmos

Šis piknikas bus įdomiausias ir didžiausias iš visų šią vasarą buvusių piknikų.

Bus perstatoma koncertinė programa, kurią pildys Toronto lietuviai jaunuoliai menininkai ir keletas akrobatikos numerių, kuriuos atliks tarptautiniai pasižymėję akrobatai.

Lenktynės su balionais.

Virvės traukimas.

Daug įvairumų ir juokų vaikams.

Už visus laimėjimus bus įteiktos dovanos.

Šokiai prie geros muzikos iki vėlomos.

Trys geros dovanos bus išstatytos laimėjimui, kurias laimėti turės progos kiekvienas piknike dalyvaujantis.

Kviečiame visus atsilankyti ir sueiti savo pažįstamus iš arti ir toli.

RENGEJAI

Kaip Kas iš Montrealo

Metinis L. B. Piknikas

MONTREAL. — Progresyviai šios kolonijos lietuviai užsibrėžė atlikti du didelius ir kilnius darbus progreso budavojimui, būtent rengiasi prie metinio Liaudies Balso pikniko, kuris įvyks (jei nelis) ateinantį sekmadienį, t. y. 13 dieną rugpiūčio (August), Tetreville parke. Prie šio

Sūnų ir Dukterų Draugijos. Tuose piknikuose teko matyti keletas nematytų lietuvių. Su vienu teko kalbėti, tai sako: "iš anksto atvažiavau į Liaudies Balso pikniką."

Matytis, kad Liaudies Balso piknikas tikrai bus nepaprastas, kad jau už savaitės laiko pradėjo rinktis.

Reporteris

didelio darbo ruošiasi Pirmo Rajono Komitetas, talkininkaujant abiems LLD kuopoms, su Moterų skyriais priešakyje.

Liaudies Balsas yra Kanados lietuvių mylimas ir labai laukiamas svečias jų namuose, todėl taip rūpestingai ruošiamasi sukelti jam paramos. Montrealo ir apylinkės lietuviams nepamirškite 13 dienos rugpiūčio ir visi dalyvaukite minėtam piknike, kuris vyks tik kartą metuose.

Organizacinis Fondas

Perreikam LLD 137 kp. mėnesiniame susirinkime paaiškėjo, kad kuopa iki šiam laikui yra sukėlus pusšimtį šiam tikslui, kitą pusšimtį lieka sukelti laike šio mėnesio, nes vėjus baigsis su pabaiga šio mėn. Susirinkime padarytas atsikreipimas į tuos draugus-es, kurie turi pasiėmę platinimui tikiėteliūs, kad platinimo darbą pasmarkintų ir tikiėteliūs gražintų iki 20 d. š.m. Jau visa eilė draugų ir draugių tikiėteliūs platinime gražiai pasidarbavo ir darbo rezultatus pridavė valdybai. Šiame vajuje iki dabar geriausiai pasirodė drg. D. Jokubaitis, kuris nors gyvena provincijoje, kur sąlygos gana sunkios aukų rinkimui, bet šiam tikslui rado galimybės sukelti \$7.00. Minimą draugą ir kiti aldiečiai turėtų pasiekti.

Pradžioje vajuos, diskutuojant šią klausimą, kuopos susirinkime buvo padarytas tarimas, kad kiekvienas aldiečis būtų atsakomingas už vieną tikiėtelių knygutę. Eilė draugų-ų šio tarimo laikais ir dėda pastangas savo "šėrą" atlikti. Linkėčiau, kad kiekvienas rastų galimybės prisidėti prie šio darbo, o tuomet be jokių sunkumų savo kvotą užuildysim ir nereikės rauduoti prieš kitų daug mažesnių prieš ketvirto rajono maželytes kuopas, kurios jau pradžioje vajuos pasisakė pilsiančios kaili

didmiečių lietuviams.

Kadangi laimėjimai vyks 26 d. rugpiūčio, tai knygelės turi būti sugražintos prieš minimą dieną, kelios dienos anksčiau. Kad neapsunkinti valdybos iš-kolektavimu knygelių, valdybos vardu atsikreipiu į tuos draugus, kurie-tuos turite paėmę knygeles, kad pasistengtumėte sugražinti, iš ko paėmę. Eilei draugų, gyvenančių provincijoje, yra išsiuntinėta medžiaga rinkimui aukų, dalis jau atsiliepė gana gražiai prisijungdami darbui rezultatus, bet dalis dar iki šiam laikui tyli. Malonėkite atsiliepti ir laiku gražinti medžiagą, ypa-tingai tikiėteliūs, kad nesutrukdytumėte darbo.

Bėda Kad Nieko Nerašo

Virš minėta kuopa yra atlikus ir atlieka gana daug įvairių darbų, bet apie jos veikimą spaudoje retenybė, o priežastis tame, kad kuopos korespondentui susidaro nepalankios sąlygos ir negali dalyvauti susirinkime. Bet aš manau ši spraga turėtų būti pačio korespondento rūpesčiu užpildyta. Jei pats negali dalyvauti, tai turėtų paprašyti kito draugo, kuris jo pareigas atliktų. Kitų kolonijų lietuviams gali atrodyti, kad Montrealo progresyviai lietuviai nieko neveikia, o tik miega.

Montrealiečių Rankdarbiai Parodai

Montrealietės moterys ne tik rado reikalo išrinkti delegatę į Moterų seimą, kuris vyks 7-8 ir 9 d.d. rugsėjo, Brooklyne (neturėtų tame klausime apsi-leisti ir torontietės), bet taigi ruošiasi pasiūsti rankdarbių parodai. Draugės E. Zasiėnė ir Vekterienė baigia daryti savo kūrinus ir greit pasiųs.

Kenneth Jones, dailidė, priimtas į Smithsonian instituto narius už lygumose surinko 6,000 vilyčių atsižymėjimą rinkime vilyčių galvų.

Į Skerdyklų Darbininkus

United Packing Plant darbininkų unijos lokalas Nr. 138, kuris yra afiliavęs prie Kanados Amatų Kongreso, dabar Toronte veda vaju organizavimui į uniją skerdyklų ir mėsos paruošimo dirbtuvių darbininkų, ypa-tingai didžioiose įmonėse, kaip tai: Canada Packers, Swift Canadian Co. ir Frank Hunnisset Ltd.

Šios industrijos darbininkai yra daugumoje neorganizuoti, bet sentimentas už organizavimąsi, ir jų teises ginančias unijas, yra plačiai pasklidęs.

Niekas nenuėina veltui skerdyklose ir mėsos paruošimo dirbtuvėse. Net darbininkų energija ir ta iki paskutinės uncijos išspaudžiama, nepalieka nė lašo neišnaudotos darbo jėgos.

Svarbiausi darbininkų nusi-skundimai yra: baidi skubimo sistema, nereguliari ir nenuolatinių darbo valandos ir žemas atlyginimas. Sulyg apskaičiavimo šios industrijos metinės produkcijos ji savo gamyba užima antrą ar trečią vietą tarp svarbiausių šios šalies industrijų. Vi-soje šalyje ši industrija samdo 14,000 darbininkų, kurių dauguma yra Ontarijos provincijoje.

Daugumoje didžiųjų įmonių veikia kompanijų unijos, kurias finansuoja ir populiarizuoja pačios kompanijos.

Šios sąlygos įtikina kiekvieną darbininką, kad jie privalo organizuotis į darbininkų unijas ir imtis naikinti tą išnaudojimą. Pavyzdžiui, Canada Packers įmonėje, departamente kur mėšiam laikui.

Kai šitą korespondenciją rašau, tai tuo pačiu laiku žengia ir laimingą-šeimyninį gyvenimą visiems plačiai žinomas tarpe Montrealo lietuvių, kaip vienas iš geriausių darbuotojų progresyviame judėjime, drg. Pranas Bunkus, su amerikiete Lilija Kavaliauskaite, "Laisvės" darbininke. Nuo savęs linkiu šiai jaunai porelei laimingiausio šeimyninio gyvenimo ir ateity darbuotis taip gražiai, kaip darbavosi iki šiam laikui.

Hamilton, Ont.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos 2-ros kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, 13 d. rugpiūčio, 2 val. po pietų, lenkų svetainėj, Edward St.

Bus renkami delegatai į antrą visuotiną draugijos suvažiavimą, kuris įvyks 2-3 dd. rugsėjo, Toronte. Kad išrinkus tinkamus asmenis tam darbui atlikti, visų narių prievolė dalyvauti susirinkime.

J. Ballčas
Kuopos Sekretorius

są nuo kaulų nupiausto, yra to-kia padėtis, kad darbininkai negaudami nuolatos dirbti viduriniai metiniai uždirba po \$13 į savaitę, kuomet pačios valdžios apskaičiavimai rodo, kad vidutinio pragyvenimo padarymui reikalinga gauti po \$25 į savaitę.

Canada Packers įmonėje, departamente kur vilnas nuima nuo kailių, skubimo sistema yra neapsakoma. Darbininkai dirba tik 2-3 mėnesius į metus. Kiekvienam darbininkui kompanija užduoda nuimti vilnas nuo 175 iki 225 avių kailių į dieną. Jei neatlieka nustatytos normos, tai būna bosų baudžiamas. Po trumpo darbo, laikotarpio darbininkai priversti gyventi iš pašalpų.

Mes atsišaukiame į šio laikraščio skaitytojus prašydami prisidėti prie organizavimo United Packing Plant Workers unijos. Jeigu jūs dirbate mėsos paruošimo industrijose, ar ką nors pažįstate iš dirbančių, tai labai prašome jus ar jūsų pažįstamus susirūsti su unija. Unijos raštinė yra po sekančiu adresu: 662 Lansdowne Ave., Toronto, Ont.

M. J. Fenwick
Organizatorius
United Packing Plant
Workers Union Nr. 138

PAIEŠKOJIMAI

Paieškau Antosės Jokubauskiutės, po vyru Kandrotienės, kilusios iš Jakniškių vienkiemio, Jezno valsčiaus. Dabartiniu laiku, girdėjau, kad ji gyvena apie Edmontoną, Alta.

Prašau atsišaukti, arba kas apie ją žinote labai prašau pranešti. Už tai tariu ačiū.

Regina Naginė
1932b Iberville St.
Montreal, Que.

Paieškau Petro Mockaičio. Prašyčiau draugo atsišaukti, arba žinantieji kur jis randasi, malonėkite pranešti man jo adresą. Iš anksto tariu ačiū.
Tony Buzas
Shiningtree
Westree, Ont.

Advokatų Kontora
M. S. Millstone

455 Spadina Ave., Toronto
Telefonas: RA 5125
Rezidencijos EL 7923

Advokatas ir Notaras

M. W. Kellermann
371 Bay St., Toronto 2,
Ontario

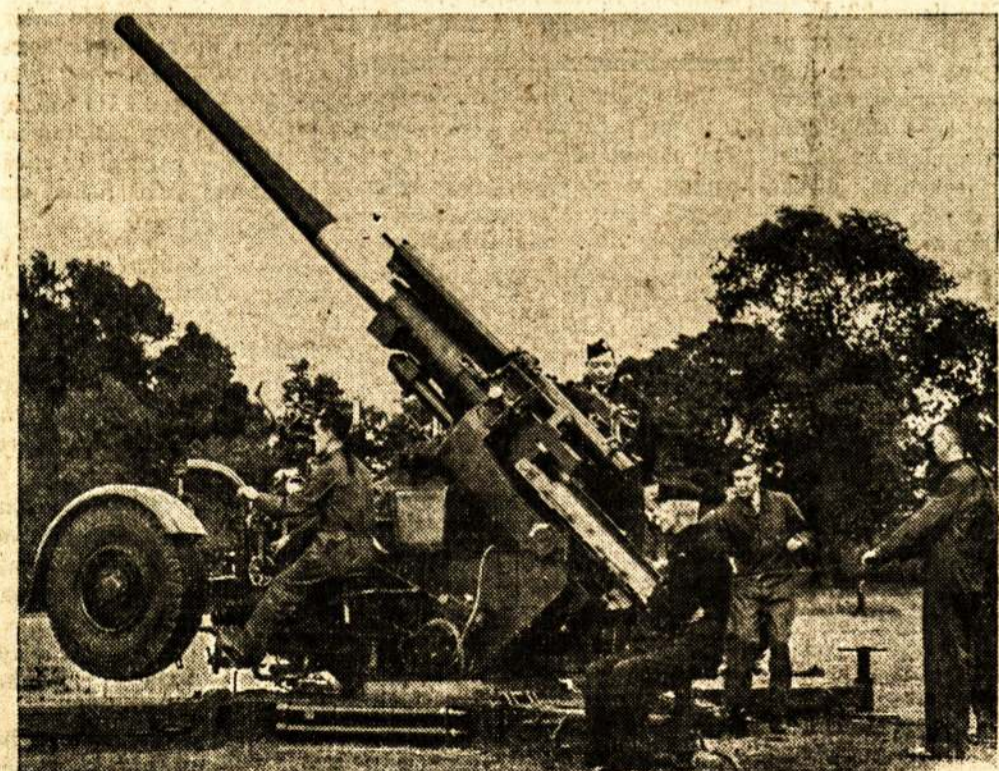
Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Tel. EL 6579 — WA. 8714

BOYKACH & BOYKACH

Real Estate Agentai
Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškoliekuojame rėndas. Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugelium lietuvių esame patarnavę.

133 GORÉVALE AVE. Ofiso 428 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Karo įrankiai ant tiek išstobulinti, kad seniems veteranams dabar įdomu pasižiūrėti į jų veik-

mus, nors prisiminimai apie karą sukelia pasibaisėjimą. Štai vienas anglas veteranas, amžiu-

mi jau senukas, su didžiausiu atydomu seka priešorlaivinės kanoalės veiksmus.